

Maročnina mesečno
25 Din. za inozem-
stvo 40 Din — ne-
dejška izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLODENEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Mladina je govorila

Nedeljska akademska proslava štiridesetnice »Danice« je bila ena najprisrjenejših in najbolj uspehov katoliških mladinskih prireditv v zadnjih desetih letih. Kakor da sta se mlade inteligenčne generacije in starejši rođ, očiščena po skupnem trpljenju in bolečini, zopet našla, oba polna razumevanja in odpuščanja drug do drugega, to pa na temelju programa, ki je večno časoven in večno mlad. Bil je to zares lep družinski praznik, ko se sinovi in vnuki s priznanjem in spoštovanjem spominjajo del, ki so jih z naporom in žrtvijo ustvarili njihovi predniki, in kjer očjetje s spodbudo in vero zasledujejo idealizem mlajšega rodu in mu od srca privoščijo veliko bodočnost.

Sodobni katoliški mladinski pokret v resnici zasužuje vso pozornost. Bolj kot starejši rodčuti mladina prelom našega časa in se zato ne more zadovoljiti, da enostavno ubira že izglađeno pot, ampak si mora z muko utirati svežo v docela spremenjene razmere.

Pomislimo samo na docela spremenjene socialne razmere! Zdi se nam, da so že strašno daleč tista leta v našem mladinskem pokretu, ko je mladinstvo bilo v znamenju notranjih doživetij in je bila mladina ponosna na to, da je razbila vse organizacije in da ni imela in tudi ni hotela imeti nobenega življenjskega programa. Saj je šlo za naturna doživetja, ki se ne dajo spraviti v pisar zakonik! Bila je to vesela romantična doba prvih povojnih let, dokler ni mladina sama nekoga dne opazila, da plove nekako mimo toka življenja in da s svojim početjem prav malo ali nič ne vpliva na oblikovanje socialnega življenja.

Ce ste poslušali nedeljske izjave akademikov, niste mogli prezreti, da je era romantičnih doživljanj in doživetij tudi za mladino končana. Sodobni katoliški akademik se preživo zaveda, da akademska dela niso življenjski praznik, ampak trd delovan dan, ko je za eksperimentiranje in utopično sanjarjenje škoda sleherne minute. Iz naših mladih inteligenčnih diha zavest odgovornosti za usodo lastnega trepeciga naroda. Čuti je iskreno stremljenje se osebno vrasti v narodovo skupnost in z njo deliti veselje in žalostne dni. Klic: nazaj k naru! nikakor ni zamrl, a močnejše se čuti notranji imperativ: nazaj k ljudstvu! Ta mladina, tako upamo, se nikdar ne bo dobro počutila na izoliranem otoku kake liberalne šolane kaste, ampak bo vraščena v narod, iz katerega je izšla, sodelovala pri rešitvi vseh njegovih problemov.

Pri tem pa čuti, da ji je potrebno močno religiozno ozadje. Je pa to naravno in sicer pod dvojnimi vidikom. Prvič katoliška mladina čuti, da jo ravno ta poteza najgloblje približuje in istoveti z revnim slovenskim ljudstvom. Mislimo, da dokaj številna mladinska povojna gibanja ravno zato niso našla široke poti ne v mladino in ne v naš narod, ker v tem pogledu niso iz njega organsko rasla.

Druugi pa se katoliška mladina zaveda, da ji bo globoko religiozno fundiranje sredi zmede pojmov in preverdenotena vseh vrednot edina podlaga in upravičilo njene eksistence in edino res veselje oružje v boju z nasprotnimi pokreti.

Na razvalinah liberalne družbe skuša zasaditi svojo zastavo materialistični kolektivizem, pa naj ima za svoj znak kladivo ali srp ali pa kljukasti križ. Mnogo mladine je postalno nestrne; v novem hitrem življenjskem ritmu, ki ga narekuje naš čas, misli, da ni več časa za dolgotrajno samovzgojo in še dolgotrajnejše versko prerajanje. Po hitrejšem, udobnejšem političnem potu skuša izsiliti rešitev in si zagotoviti bodočnost.

Ta gibanja segajo že tudi k nam, smo srednji. Katoliške akademske organizacije bodo v teh razmerah imele še prav posebno važno nalogu. Vemo, da tudi iz njih izhaja zahteva po podreditvi in disciplini, ki jo je treba tudi v besedovanju in umovanju. Toda nestrnost in ozkočnost do drugače mislečih je bila katoliški mladini vedno tuja in bo ostala tuja tem bolj v času, ko je nasprotna mladina še prav posebno prezeta duhovnega sekta.

Danes, ko gre smer naravnost v fizičen aktivizem kot sad duhovne preorientacije in predverdenota naravnih dobrin, mora katoliški akademik za vsako ceno vzdržati borbo za prvenstvo duha tudi v javnem življenju. Duševno in religiozno življenje je še vedno večjega pomena za mladino in narod, kakor pa se tolikšni trenutni zunanje politični uspehi. Najvažnejše odločitve so tiste, ki se dopolnjujejo v dušah. Zato se katoliške akademske organizacije v bodoče še celo ne bodo mogle odrediti nalogi, da v svojih članih ohranjajo in krepe versko življenje, jih naravnava v narodno skupnost in jih v odgovornosti za skupnost kulturno in socialno pripravljajo za bodočo službo narodu.

Bolgarska diktatura dobiva posnemalce

Strah pred diktaturo v Romuniji

Demokrati in kmetski nacionalisti se bodo združili, da preprečijo državni udar Železne garde

Bukarešta, 28. majnika. Z. Kljub zaporednim uradnim zatrjevanjem, da ne obstoji nikaka vladna kriza in da je vse v najlepšem redu, vztrajajo poročila pri tem, da se v Bukarešti pripravlja političen preobrat velikega obsegove. Ministrski predsednik je bil sinoči zopet sprejet v daljši avdijenci pri kralju in je prevlado mnenje, da bo nuj razgovor odločilnega pomena za obstoj režima.

Zanimivo je, da se je kmetsko nacionalna stranka, ki se je poteguila v ozadje, preplašila vsled razvoja, ki ga zavzemata kriza, posebno, odkar je fašistična organizacija »Železne garde« tako sijajno odrezala v procesu proti morilcem ministra Duce. Kmetskonacionalna stranka je v svojem programu osnovno demokratično usmerjena in strogo za izvajanje ustawe. Ker je nastopila nevarnost, da bi demokratična stranka, ki je sedaj na vladu, sama ne mogla vzdržati navalna diktature zemljini želzne gardisov, ki se skrivajo za maršalom Averescom in za demokratičnimi disidenti Jurija Bratianu, so voditelji kmetsko nacionalne stranke dr. Maniu, Mihalake, Mironescu in Madgearu po dajših posvetovanih predložili vodstvu stranke predlog, da hočejo sedanjo vlado z vsemi silami podpirati, ker je še vedno boljša, kot bi bila diktatorska vlada. Vsi širje politiki so se prijavili tudi na dvor za avdijenco pri kralju, da mu sporotijo stališče stranke, naj ostane sedanja vlada, ki da jo hočejo podpirati. Že dejstvo samo, da je prišel iz zatišja dr. Maniu sam, ki je straten demokrat, priča dovelj, da je nevarnost diktature v Romuniji zares velika in da je vredno opustiti opozicijo, da se s tem reši demokratičen in ustavni režim v državi.

V zvezi s tem se vršijo tudi pogajanja z vladno demokratično stranko in je mnogo upanja, da se ustvari neke vrste sodelovanje, ki bi prišlo do izraza s tem, da bi kakšen kmetski nacionalist vstopil kot minister v Tărescovo vlado. Takšno re-

štev podpira tudi Titulescu, ki je hud nasprotnik diktatorsko razpoložene želzne garde.

Nasproti tej demokratično-kmetski koaliciji, ki vstaja izza obzora, pa opažamo zbiranje okrog maršala Averesca, h kateremu prihajajo demokrati Jurija Bratianu, Gogovci in Argentoianu, ki je zna Želzna pest Želzne garde. Dolge avdijence, ki jih je imel Averescu pri kralju, pričajo, da obstaja tudi za to rešitev veliko razpoloženje. V tem primeru bi bil parlament seveda razpuščen in Averescu bi najbrže zavladal brez novega parlamenta. Kriza bi bila vsekakor že izbruhnila v soboto zvečer, da ni nadomema umrla 70-letna žena maršala Averesca, ki se zadnje dni ni hotel baviti s politiko, češ, da hoče ostati pri svoji umirajoči ženi. Verjetno je, da bo politično izvajanje sedaj znova začelo in da se bosta obe skupini, demokratično-ustavne in diktatorične, prihodne dni — jutri je zelo važen dan — merili na dvoru za vpliv pri vodstvu državnih poslov in pri izbiranju političnega režima v Romuniji. Razume se, da tudi inozemske sile silno aktivno delujejo na obeh straneh, da bi vladno krizo izkoristile v svoje posebne gospodarske in mednarodnopolitične namene.

Italijani bi radi, da izgine Titulescu — največja ovira italijanskega imperializma na Balkanu

Rim, 28. maja.

Tukajšnji listi se silno zanimajo za kritičen notranjopolitični položaj v Romuniji in ne morejo prikrivati svojega veselja, če bi v Romuniji prislo do vlade »Želzne garde«, ki v Rimu uživa izredne simpatije. Znano je, da tudi fašistični tisk, ki je bil umorjen ministrski predsednik Duce, le slabno privrjal pod masko obžalovanja svoja resnična ču-

sta ob terorju, ki ga je začela »Želzna garde«, in da jo je vneto zagovarjal tudi, ko je stala zaradi tega terorja na zatožni klopi. Zelo značilno je, da fašistični tisk tudi topot z veseljem poroča, da je minister za zunanje zadeve Titulescu baje v nemilosti pri kralju Karlu, kakor je bil, če smemo verjeti italijanskim listom, že takrat, ko se je bila osnova sedanja demokratična vlada g. Tărescu, ker je namreč Titulescu takrat zahteval, da se morajo odstraniti od visokih mest izvestni veliki simpatizerji »Želzne garde«. Mussolinijev tisk seveda upa, da bo Titulescu sedaj obenem s Tărescovo vlado padel, kar bi seveda izzvalo triumfalno rastv v Rimu, kojega politiki je Titulescu najbolj na poti.

Rimski listi v duhu že sestavljajo bodočo diktatorično vlado, v kateri do bosta sedela maršala Averescu in Angelescu, znani profesor Jorga, generala Viaguna, Argetoianu in najbogatejši mož Jurij Bratianu, ki bi se kot velenimljoren nikar ne pomislil sedeći poleg romunskega fašistov, ki toliko rohnilo proti kapitalizmu in korupciji.

Kaj se bo položaj razčistil, se še ne ve. Kralj je predsedniku vlade Tărescu obljubil, tako trde tukajšnji listi, da se bo odločil v torek, ko bo Tărescu zopet sprejet na dvoru, ali bo sprejet njegovo demisijo, ali ne. Do demisije ponudbe Tărescuja je prišlo radi tega, ker je bil vojni minister Ujca ob priliku naravnega praznika izdal ukaz o napredovanjih v vojski brez vednosti ostale vlade. Ta ukaz je baje v častniških krogih povzročil veliko nezadovoljnost, ker so bili prezrti elementi, prijazni demokratičnemu režimu, dočim so bili protežirani prijatelji »Želzne garde«. Tărescu je zahteval, da mora odstopiti vojni minister ali pa bo odstopila vlada. Tărescu pa se je pritožil tudi, da ne samo vojni minister, ampak tudi druge oblasti izdajajo odredbe, ne da bi opozorile ali vprašale vlado.

Nj. Vel. kralj v Skoplju

Skoplje, 28. maja. V teku včerajšnjega popoldneva so na svečan način in kot nadaljevanje velikih svečanosti v Skoplju posvetili spominsko kapelico na Kuckovem.

Nj. Vel. kralj se je odpeljal iz Skoplja z avtomobilom ob 15.30. Na vsej poti so ga navdušeno pozdravljali kmetje. Kralj je ljubeznično odzdravljal in prispebil ob 16.15 na Višino, kjer se nahaja spominska kapelica. Zgradili so jo v znak večne hvaležnosti blagopokojnemu kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju.

Nj. Vel. kralj je stopil na častno tribuno, ki je bila vsa ovita v zelenje in v državne zastave. Okrog vladarja so zavzeli svoja mesta drugi odlični gostje. Pod tribuno pa so bili odposlanci raznih društev in ustanov iz vse države. Postavljena je bila tudi častna četa 50. pešpolka z zastavo in godbo.

Po končani posvetitvi je narodni poslanec Veljko Veljković v narodni noši, ki zastopa ta okraj, imel slavnostni govor.

Govor g. Veljkovića je napravil najgloblji vtip na vse prisotne. Po končanem govoru so

navdušene množice začele burno vzklikati Nj. Vel. kralju, kraljevskemu domu in zedinjeni nedeljivi Jugoslaviji.

Nj. Vel. kralj se je toplo zahvalil g. Veljkoviću za njegov govor. Nato se je vpisal v spominsko knjigo, potem pa s svojim spremstvom stopil v spominsko kapelo in se popel na njeno najvišjo teraso, kjer je nekaj trentukov opazoval veličastno okolico. Ko si je vladar ogledal notranjost spominske kapelice, je šel med ljudi, ki so z vseh strani neodoljivo pritisnali proti njemu. Med navdušenim vzklikanjem je nato krenil v vas Kuckovo, kjer si je ogledal šolsko poslopje, ki je njemu posvečeno. Pri tej priliki je daroval šoli 20.000 Din. Po ogledu šole je vladar med burnim vzklikanjem odšel proti Skoplju.

Danes se začne proslava 40 letnice obstoja skopelske gimnazije. Pri včerajšnji proslavi v Skoplju je sodelovalo okoli 50.000 ljudi. Najbolj je bila zastopana Južna Srbija, kjer ni bilo niti enega kraja, ki bi ne bil poslal svojega delegata.

Dollfuss obišče Budimpešto

Skupna borba proti komunizmu in narodnemu socializmu

Dunaj, 28. maja. b. Popoldanski listi poročajo, da v kratkem odpotujejo v Budimpešto zvezni kanceler dr. Dollfuss, knez Starhemberg in major Fey. Dr. Dollfuss poluje na kongres agrarne stranke in bo pri tej priliki predaval o mednarodnem pomenu poljedelstva. Knez Starhemberg je povabljen v Budimpešto na veliko gimnastično proslavo, z njim pa odpotuje tudi več predstavnikov avstrijskega Heimatschutza. Madjarsko društvo za zunanjo politiko je povabilo tudi majorja Feya, da predava v Budimpešti. Pri tej priliki se bo sestal major Fey z madjarskim notranjim ministrom dr. Keresztes Fischerjem in bo razpravljal z njim o ukreplih za skupno obrambo proti narodnemu socializmu in komunizmu. V zadnjem času so predčeli madjarski narodni socialisti pripravljali bombne atentate.

Lažnje vesti o Avstriji

Dunaj, 28. maja. b. Včeraj so se zopet razširile alarmantne vesti, v katerih so se napovedovali atentati, ki bi napravili v nekaterih avstrijskih mestih pravo razdejanje, če bi te vesti bile resnične. Od vsega tega je bila resnica le to, da je na proslavi Ostimärske Sturmscharen na Heldenplatzu na Dunaju, kjer so bili navzoči predsednik Miklas, kardinal Innitzer in zvezni kanceler dr. Dollfuss, eksplodirala papirnata bomba, ki ni napravila nobene škode. Atentatorja pa so takoj prijeli. V 9. dunajskem okraju so neznanii storilci zazgali nekaj stojnic. Požigti so brez vrglja bomba na mežnarijo, ki leži nasproti škofolovi stanovanjski hiši. Bomba je napravila na strehi veliko luknjo, njena eksplozija pa je razbila 56 šip na oknih sosedne škofiske palače. Cloveških žrtev ni bilo.

6. uro popoldne. K sreči pa so ga pravočasno opazili in odstranili. Eksplozija bi bila naravnost strašna, če bi peklenškega stroja pravočasno ne odstranili, in bi našlo več oseb tudi smrt pod ruševinami. Ravno v onem času, ki bi imel eksplodirati peklenški stroj, se nahajajo v tem poslopju komunistov priredili demonstracije, vendar pa jih je policija takoj razgnala in arretirala dve zastavnošči. V Linzu in Wellersdorfu, kjer se napovedovali, da bodo zgorela vse taborišča, se ni zgodilo nič novega in teroristi so tudi že leželi.

Radio-postaja v Chatanu pa poroča, da je prejela brzjavko pogumno letalo Rossi ob 14 preletem, ki ga pilotira Mermoz in ki vozi štiri potnike in pošto za Južno Ameriko, odleto davi ob 3. uri po Greenwichu proti Natalu v Južni Ameriki.

Newyork, 28. maja. p. Po najnovejšem poročilu sta francoska letala Codros in Rossi ob 14 preletem zvezno državo Maine. Z letala sta naprosila vodstvo newyorškega letališča, naj se pripravi, da uradno zabeleži, ko bosta s svojim letalom »Joseph le Brix« preletela Newyork in tamonje letališče.

Radio-postaja v Chatanu pa poroča, da je prejela brzjavko pogumno letalo Rossi ob 14 preletem, ki ga pilotira Mermoz in ki vozi štiri potnike in pošto za Južno Ameriko, odleto davi ob 3. uri po Greenwichu proti Natalu v Južni Ameriki.

Dr. Edvard Beneš – 50 letnik

Ljubljana, 28. maja 1934

V zvezi z zopetno izvolitvijo Tomaža Masaryka za predsednika češkoslovaške republike je naš severni bratski narod hotel na poseben način proslaviti 50 letnico najožejega sotrudnika državnega predsednika, dr. Edvarda Beneše, ki je že neprstano 16 let zunanjini minister mlade slovenske države, edini med vsemi svetovnimi državniki, ki je podpisal mirovne pogodbe in za njimi vse pogodbe in sporazume, ki so se sklepalni v nepretrgani verigi do leta 1934.

Tako bogata življenjska bilanca sorazmerno še mladega človeka, ki se je prestradal skozi svoja študentska leta, da je mogel stati v polni mladenički moči ob zibelki svoje mlade države, ki jo je s takšnim zanosom včenil med evropske kulturne narode in ji dal po kulturnem svetu sloves, ki ga je marsikatera starejša država zavida, tako bogata življenjska bilanca, pravimo, zasluži, da se postavi, brez ozira na osebnost Beneševo, ki je ostal skromen, a svetel zgled navzgor brepenečim mladim rodoljubom slehernega naroda.

Sin skromnega kmeta v Kožljanyh, kjer se je rodil pred 50 leti, se mora dr. Beneš zahvaliti le podporam svojih dveh bratov, da je prišel v gimnazijo. Po gimnaziji je obiskoval filozofsko fakulteto v Pragi, sledil klicu svojega srca in šel v Pariz, kjer je študiral na Sorbonni in na Šoli za diplomečne vede, nato položil doktorat prava na dionski pravni fakulteti. Da bi se mogel preživeti, je delal, kot delajo naši pridni študentje, dajal je instrukcije, pisal članice za časopise in revije in – pogumno stradal. Iz Francije je šel za eno leto v London, iz Londona za dva semestra v Berlin, odkoder se je vrnil nazaj v Prago, kjer je po nadaljnji študijski položil doktorat iz filozofije, se habilitiral za socioološko stolico na univerzi in na tehniki. Dr. Beneš je v svojih mladih letih delal, trdo delal, in preden se je spustil na polje javnega delovanja, preden je nastopil kot voditelj na govorniških tribunah, je bil že učenjak, ki se je vestno izobrazil v svoji stroki. Morda diha vseled tega pripravljalnega dela iz vsakega govora, ki ga slišimo ali bremo iz ust dr. Beneše, strokovnjak in so baš zaradi tega njegovi ekspozicije tako podobni znanstvenim referatom, ki se toliko razlikujejo od govorniških proizvodov njegovih sodobnikov.

Ze pred vojno se je približal Tomažu Masaryku, ki ga je vzljubil in kateremu je tudi sledil, ko je ob izbruhu vojne zapustil avstro-ogrsko monarhijo. Iz Ženeve sta potovala Masaryk in Beneš v Pariz, kjer sta se nastanili in takoj ustanovila Češkoslovaški narodni svet, iz katerega je pozneje nastala prva češkoslovaška narodna vlada. Dr. Beneš je bil tajnik tega narodnega sveta in je v tej sposobnosti vodil vse propagandno delo in vsa pogajanja, dokler velesile Češkoslovaške niso priznale s priznanjem Narodnega sveta in češkoslovaški legijonarjev.

Jasno je bilo, da je dr. Beneš moral priti tudi v mirovno delegacijo, ki jo je vodil takrat dr. Kramar, ki ji je bil vsled svojih obširnih zvez v poznjanju terena duša ravno dr. Beneš. On je podpisal versajski in saint germainski mir v imenu Češkoslovaške in je vstopil po svojem povratak v Prago v prvo vlado. Odsihmal zunanjega ministrstva nikdar več ni zapustil.

Dve potezi sta v njegovem nadalnjem političnem delovanju značilni: kot češkoslovaški nacionalist, ki svojo domovino ljubi z goreče ljubezijo, si je dal nalog, da mlado državo vpelje v družino kulturnih narodov, da ji pribori vsestransko spoštovanje in da ji obstoj zavaruje s trdnimi jamstvi.

Otdod propagandni talenti, ki jih je razvijal, otdod njegova neugnana želja po delu, da sebi in svoji domovini s pridnostjo pribori spoštovanje, ki ga drugi narodi uživajo vsed številčne moči ali starih tradicij, otdod njegov gon, da se povsod uveljavlja, povsod pokaže, povsod sodeluje kot strokovnjak, eigar imenje je treba poslušati. Iz tega duhovnega vira prihaja tudi njegova zvestoba Zvezni narodov, ki je v svoji prvi zasnovi začetnicu malih narodov, in njegova jeklena volja, da odbije vsak napad na mirovne pogodbe. Iz istih vidikov je treba presojati ustanovitev Male zvezne ter njeno notranje, politično in gospodarsko izgraditev in izpopolnitve. Isti osnovni želji odgovarja tudi Beneševo neskljenju zvestoba do Francije, ki je bila prvi garant češkoslovaške svobode. Kot demokrat, ki je prišel iz ljudstva, ki poznava ljudstvo in ve, da je zrelo za svobodo in vredno zaupanja brez pogojev, je dr. Beneš uveljavljal v svoji zunanjini politiki osnovno demokratično načelo sporazuma med vsemi narodi, miroljubnega sožitja in sodelovanja vseh v medsebojnem spoštovanju vseh ljudskih in narodnih pravic. Kriza demokracije? je izjavil v enem svojih mojstrskih eksposicij. Ne verjamem, da je demokracija v krizi. Demokracija je v krizi tam, kjer je nikdar bilo ni, v onih državah pa, kjer je ljudstvo dozorelo in pravilno demokratično zaživello ne samo v zunanjih formah, ampak v vsem notranjem ustroju svojega življenja, tam krize ni.

Vsemu češkoslovaškemu narodu, ki je danes izrazil svojemu zunanjemu ministru zahtevalo za 20 let njegovega delovanja za državni blagor in za svobodne pravice ljudstva, se spoštivo pridružujemo tudi mi, saj je njegova osebnost segala in še sega tudi k nam in saj je njegovo življenje vzor dela, vztrajnosti in nekoblejivo doslednosti, vzor velike ljubezni do ljudstva in do njegovih pravic, vzor državnika tudi, ki je veliko doprinesel za ideje miru in sporazumu, vzor, pravimo, ki ga z veseljem počažemo našim mladim rodovom.

Proslava v Ljubljani

Ljubljana, 28. maja.

Slavnostni večer na čast dr. Benešu, češkoslovaškemu zunanjemu ministru, se je vršil nočjo ob pol 9 v magistratni dvorani. Zastopano je bilo vse odlično ljubljansko meščanstvo, zastopniki raznih oblasti in korporacij in pa zastopniki tukajšnje Češke Obce. Večer je bil otvorjen s češkoslovaško himno »Kde dunov muje, ki jo je pel pevski zbor Glazbene Matice. Namesto nenadno zbolelega predsednika Češkoslovaško-jugoslovanske lige dr. Stareta je večer otvoril g. magistratni nadšvetnik Govekar, ki je pozdravil najprej g. bana dr. Marušiča, knezoškofo dr. Rožmanca, župana dr. Puca in druge odlične goste. Nato je prečital govor dr. Stareta, v katerem se govornik uvodoma spominja, da je letošnji maj izredno srečen za bratko češkoslovaško republiko. Saj je bil ta mesec ponovno izvoljen Masaryk za predsednika republike, dr. Beneš pa slavi svojo 50 letnico in 15 letnico, od kar je zunanjini minister češkoslovaške republike. Slavil je Beneš kot pristaš človečanstva in demokracije. Veliko osebnost dr. Beneša so v pozdravnih lepih in prisrčnih govorih slavili ban dr. Marušič, župan ljubljanski dr. Puc in drugi govorniki.

Veliko in obširno slavnostno predavanje o osebnosti češkega politika dr. Beneša je imel senator dr. Vladimir Ravnhar.

Ob zaključku lista proslava še trajal.

Zahteve vinogradnikov

6. kongres slovenskih vinogradnikov

Maribor, 27. maja.

Današnji VI. kongres slovenskih vinogradnikov, ki ga je priredilo Vinarsko društvo, se je končal z lepimi pozitivnimi rezultati. Dal je pobudo za številne korne sklepe in načrte za akcije, ki bodo v korist nadaljnje razvoja slovenskega vinogradništva, prinešel je dokaz velike strokovne usposobljenosti in širokega obzora naših vinarskih strokovnjakov, ki so v svojih zanimivih predavajnih obdelali temeljito vsa pereča vinogradniška vprašanja, podal pa je obenem dokaz nerazveseljivega dejstva, da je stanovska zavest slovenskega vinogradnika premalo razvita. Skoro neverjetno se elši, da ima Vinarsko društvo za Slovenijo med 25.000 slovenskimi vinogradniki le 349 izvršujočih članov, ki plačujejo članarino ter se zavedajo, da so organizirani v vinogradniški stanovski skupnosti. Vsekakor ni krivda samo pri vinogradnikih, temveč – kar se je naglašalo na občnem zboru Vinarskega društva v soboto zvečer – pri vodstvu Vinarskega društva, ki je polagalo premalo pažnje živi propagandi ter vzbujanju zanimanja za druživo in občinske cilje ter pozitivni stanovske zavesti med našimi vinogradniki. In morda je največji pozitiven rezultat VI. kongresa posveti več pažnje aktivni propagandi med vinogradniki samimi ter skušati dosegči končni cilj, ki obstaja v ustanovitvi čvrste in enotne organizacije vseh vinogradnikov potom žive neposredne akcije, ne pa na doseganjem način potom mrtve tiskane besede.

Sprejeti so bile te-je resolucije:

1. Zakon o vinu in pravilnik k temu zakonu naj se nastrojje izvajata v vsakem pogledu.

2. Država kakor banovina naj pospešuje v največji meri produktivno vinarsko zadružništvo. Le skupna zadružna predelava grozdja in prodaja na ta način negovanih vin enotnega tipa, more rešiti malega in srednjega vinogradnika. Ker se pa take produktivne zadruge morejo ustanoviti radi velikih investicijskih stroškov le z javnimi podporami, se naj v to svrhu v državni kakor tudi banovinski proračun unesijo primerni zneski. Samo strokovnjaki naj vodijo take zadruge. S sredstvi, ki bodo na razpolago, naj se vsake leto razpolaga tako, da more zadruža za zadružno takoj prideti z delom.

3. Pri vseh trgovinskih pogajanjih z inozemstvom naj se glede na to, da se dosežejo čim večje ugodnosti za izvoz našega namiznega grozdja in vina v inozemstvo. K tem pogajanjem naj se pritegne vinogradnik-strokovnjak kot delegat. Naj se skuša dosegči ob priliki trgovinskih pogajanj v poslovih prihajajočim državam, da dovolijo uvoz našega vina odnosno namiznega grozdja v čim večjih kontingentih ali čim nižje uvozne carine, odnosno držadne ugodnosti.

4. Osnute naj se poseben konzorcij v svrbo izvoza vina v inozemstvo, posebno v Ameriko.

5. Ukinje naj se vsaka carina na galico, žepivo in eplohu na vse sredstva za pokončevanje taksnih skidljivcev in bolezni.

6. Pri pododelovanju dovoljenj za vinotiče naj se postopa strogo po zakonu.

7. Dežavni predpisi morajo otežkočajo izvoz našega vina. Dokler se ti predpisi ne ukinijo, naj se daje dovoljenje tudi posameznim vinskim producentom, ki vino izvajajo.

8. Dovoljio naj se zoper brezobrestna posložila revnim vinogradnikom pri obnovi vinogradov

v Dravski banovini, po predhodnem pregledu in uradno odobrenem načrtu.

9. Zahtevamo strožjo oblastno kontrolo nad privatnimi trnčicami. Dognano je, da se v veliki množini prodajajo trte po nekoncessioniranih trnčicah in to ne glede na čistost sorte in podlage.

10. Kraljevska bantska uprava naj potom sreški načelstev dostavi vsem občinam seznam trnčic, ki imajo od kmetijskega ministra dovoljenje za trnčinarski obrat, da dobitjo vinogradniški vpogled, kie morejo dobiti zajamčeno pristno trsje.

11. Strogo naj se prepove krožnjarjenje in prodaja trsnih cepljenk po sejmih.

12. Zakoniti trsničarji, ki so naj nastrojje kaznujejo.

13. Strogo naj se izvaja zakon oziroma pravilnik o pospeševanju vinogradništva, glasom katerih je vsako razmnoževanje samordnic zabranjeno. Odpade naj člen 48. v finančnem zakonu za leto 1934/35, po kateri dolobiči bi smeli obdržati več vinogradnik še 500 samordnih trsov.

14. Obnavljajo naj se samo najboljše vinorodne goricice in opuste vse slabše neprikalne lege.

15. Načeloma naj se pri kraljevski bantski upravi v Ljubljani postavi za vinogradništvo, kletarsko nadzorništvo in za sadjarstvo po en poseben referent za vsako panog.

16. V vinorodnih arzeih naj se postavijo posebni specialisti za vinarstvo.

17. Celokupna troščarna na vino naj se določi maksimalno po 1 Din od litra.

18. Trije cepiljenke naj se oddajo po znižanih cenah vsaj iz banovinskih trsnic vinogradnikom, ki so izkrili samordnice v vinorodnih legah.

199. Kraljevska bantska uprava naj stavi v svojem proračunu primerno postavke za priziranje vinskih sejmov, vinskih razstav in strokovnih ekskurzij vinogradnikov.

20. Strokovna nasveti od strani kmetijskih poskusnih in kontrolnih postaj naj se vinogradnikom dajejo brezplačno. Take, ki se danes od vinogradnikov za male analize (alkohol, kisline in hlapljive kisline) zahtevajo, naj odpadejo.

★

Praznik rodoljubia v Trebinju

Trebinje, 28. maja. V navzočnosti odposlanca Nj. Vel. kralja, generala Radovanovića, bana zetke banovine in mnogih drugih zastopnikov ter prebivalstva so včeraj v Trebinju na najsvetnejši način odkrili spomenik Njegošu, ki ga je postavil v svojem rojstnem kraju pesnik in naš poslanik v Rimu Jovan Dučić. G. Dučić je prinesel s seboj zlato knjigo, v katero je Nj. Vel. kralj napisal teleso besede: »Trebinje je rodilo heroje, mučenike in pesnike – tri najlahčnejše kapije človeške krvi. To zgodovinsko mesto je že od nekdaj malo, a ponosna predstara domovina in zvest čuvare vere naših idealov in naših misli. – 27. maja 1934, Aleksander.« G. Dučić je prinesel tudi faksimile Njegoševega »Vencat in lukuznini izdaji v velikem formatu. Na prvi strani te knjige je Nj. Vel. kralj napisal lastnorodno teleso besede: »Občini mesta Trebinja ob odkritju spomenika našemu velikemu pesniku Njegošu. – 28. maja 1934, Aleksander.«

Odmev gonje zoper tržaškega škofa po svetu

»Les Balkans«, glasilo za balkanske zadeve, ki izhaja v Parizu, navaja v svoji zadnji številki od 26. maja članek »Slovenca«, ki obsojajo politiko Mussolinija, naperjeno na to, da se jugoslovanska manjšina v Italiji orope pravice do maternega jezika v cerkvi. Zlasti podčrtev stavek »Slovenca«, da ta politika pomeni izizvanje vsega katoliškega sveta. Podrobno navaja pariški list iz naših tozadnih članov odredbo videmskoga prefekta, ki je prevedel krščanski način v prid slovenskemu jeziku v slovenski Benečiji, kako da je on v to polečil. Les Balkans se strinja z našo sodbo, da te odredbe pomenijo ekstremno krščitev konkordata.

Tudi gonja zoper tržaškega škofa dr. Fogarja že odmeva po inozemstvu in bo brez dvoma se. Glasilo italijanske emigracije »Giustizia e libertà«, ki izhaja v Parizu, ima o tej škandalozni zadevi dolg članek na več kot dve stolpcih. Pravi, da gre v tej stvarji za brutalno politiko Mussolinija na pram jugoslovanski manjšini, ki se proti temu branji, kakor ve in zna. Mussolinijeva politika – tako je mnenje italijanske antifašistične emigracije – je antiitalijanska, ker izizza Slovane v njihovih najsvetnejših čustvih in jača njihov odpor proti Italiji, namesto da bi jih Mussolini pridobil za Italijo izlepa Borba italijanskih Slovanov, piše »Giustizia e libertà«, mora zavzemati najosfrejo antitalijansko obliko, ker jih je Mussolini oropal najelmentarniših človečanskih pravic. Glede govora škoфа dr. Fogarja klernik tržaške škofije (ki se ga naši čitatelji gotovo spominjajo iz članka v »Slovencu«) meni glasilo italijanskih emigrantov, da v njem ni nobene žal besede proti Italiji, kakor hoče javnosti dopovedati fašistični tisk, pač pa so se tržaški fašisti čutili prizadete po školovih besedah,

da tudi v Italiji ne manjka »patriotov«, ki si pod krinko nacionalizma polnijo svoje žep – stvar, ki gotovo ne doni prijetno za ušesa gospodov Giunta, Banelli, Mrach itd., ki so pokradli že veliko milijonov v imenu naroda... »Giustizia e libertà« smatra za posebno podlio, da se tržaški fašistični tisk zaganja tudi v župniški Bidovca v Dolini izključno samo zato, ker je brat onega Bidovca, ki ga je dal Mussolini ustrelil v hrbet. »Cetudi bi se posrečilo dr. Fogarja spraviti iz Trsta«, zaključuje italijansko emigrantsko glasilo, »bi se položaj v Julijski Benečiji čisto nič ne izboljšal, ampak nárobe le poslabšal in brezndno med režinom in Slovani bi se poglobilo.«

Fašistična sodrga

v Kopru je, kakor poroča »Piccolo« kot velepatročiščen dogodek, 26. t. m. zvečer priredila demonstracijo proti nekemu z

Bolgarski književniki v Belgradu

Ciani bolgarskega Pen-kluba, ki vračajo obisk jugoslovanskim pen-klubskim centrom, se mudijo zdaj v Belgradu, toda že danes bodo odpovali v Zagreb, nato pa v Ljubljano, kjer bodo v sredo zvečer brali v filharmonični dvorani svoja dela. Iz Ljubljane se bodo odpravili bolgarski gostje na Bled, Bohinj in druge bisere slovenske zemlje.

Obrotni zakon hočejo poslabšati

Predlog delodajalcev v škodo nameščencev in delavcev

Delavska zbornica v Ljubljani je obvestila delavske in nameščenske organizacije o predlogu za spremembo obrtnega zakona, ki so ga izdelale delodajalske zbornice. Iz predloga je razvidno, da se namerava sedanjem obrtni zakon silno poslabšati in da je glavni napad naperjen proti zasebnim nameščencem. V smislu tega predloga bi izgubili znacaj zasebnih nameščencev vsi trgovski pomočniki in pomočnice ter večina pisarniških nameščencev po trgovinah in industrijsih.

S tem bi izgubili pa tudi tele svoje pravice, katere uživajo že dolga desetletja!

Izgubili bi pravico dopustov. Kdor ima me-

sečno plačo, bi mu gospodar lahko odpovedal na 14 dni; kdor bo obolel, bo imel pravico plače le 3 dni itd.

Torej strašno in kruto poslabšanje! Pa tudi delavcem se obeta veliko poslabšanje že itak skromnih pravic.

Zato bo brevi (torek) ob 8 v dvorani Rokodelskega doma sestanek nameščencev in nameščenk, da ta predlog pregledamo in ga glasno in soglasno odklonimo.

Nameščenci in nameščenke: Pridite!

Društvo zdrževalnih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije.

22 narodov pozdravlja esperanto na mednarodni konferenci na Dunaju

Dunaj, danes važno mednarodno križišče, je bil o binkoštih praznikih pozorišče mednarodnega zanimanja. Avstrijska vlada je skupno z avstrijsko esperantsko zvezo in mednarodno organizacijo sklicala konferenco, ki naj se posvetuje in pripravi teren, da bi se mednarodni jezik esperanto upeljal v šole in prakso. Po poslanosti in konzulatih so bila povabljeni k udeležbi ministrstva, korporacije in organizacije. Odmev je bil velik.

Že v soboto, 19. maja se je zbralo lepo število delegatov, na pozdravnem večeru je bilo zastopanih 22 narodnosti. Konferenco se je pričela v nedeljo zjutraj s slovensko službo božjo, ki jo je bral v cerkvi minoritov prelat Karl Koczy. Generalni direktor katoliškega Schulvereina dr. Brunnauer pa je pridigal v esperantskem jeziku in bral binkoščni evangelij. Na koru so prepevali znani dunajski otroci (Wiener Knabenchor) nabožne pesmi v esperantu. Skavti so delali častni špalir, zunaj pred cerkvijo pa so dajali informacije policisti-esperantisti. Pred olтарjem se je priklanjala zelenja zastava s petrožarko zvezdo med glavnimi obredi. Cerkev je bila nabito polna udeležencev konference, bilo je navzočih tudi mnogo odličnikov. Marsikomu je prišla solza v oči, ko so zapeli dečki na koru »Ave Maria« v esperantskem jeziku.

Mrtvi avstrijski parlament je nenadoma ozival, v njem so se pričeli zbirati diplomati in visoki dostojanstveniki, zastopniki raznih narodov, esperantisti in občinstvo. Dvorni svetnik Hugo Steiner spregovori pozdravne besede v imenu pripravljalnega odbora, nakar otvoril konferenco minister prometa Fritz Stockinger. V svojem govoru podpira važnost esperanta zlasti za male narode. Mala Avstrija se ga že dalj časa s pridom poslužuje. Že njegov prednik je izdajal turistične prospekte, to nadaljuje tudi on. Ne zadoštuje samo propagirati vzvišene ideje esperanta, temveč je treba tudi potrebitno ukreniti za realiziranje teh idej. Avstrija je storila v tem oziru

že mnogo in bo tudi bodoče. Pozdravi konferenco v imenu zveznega predsednika, v imenu kanclerja dr. Dollfussa in v imenu celokupne vlade. Želi jih tudi v svojem imenu popolnega uspeha. Ob koncu svojega govorja, ki ga je imel v nemškem jeziku, izrazi s par stavki dobrodošlico tudi v esperantskem jeziku. Vihar odobravanja je sledil ministrovemu govoru. V imenu dunajskoga župana in občine pozdravi zborovalec občinskega svetnika dr. Stollebeck.

Profesor dr. Odo Bujwid iz Poljske spregovori, burno pozdravljen, kot eden najintimnejših delodajalcev dr. Zamenhoferja. Konferenco pozdravi v imenu univerze in mesta Krakowa v poljskem jeziku. V imenu poljskega prosvetnega ministra in poljskega učiteljev spregovori profesor Sygnarski iz mesta Bydgoszcz. Diplomatski zastopniki Litve, Estonije, Brazilije, Mehike, Peruja in Portugalske so že zeleli konferenci uspeha v imenu svojih vlad. Bil je navzoč tudi zastopnik litovskega prosvetnega ministrstva. Grof Zichy je pozdravil v imenu madžarske vlade. Sledili so pozdravi zastopnikov iz Anglije, Francije, Španije, Italije, Čehoslovaške, Jugoslavije in drugih držav. Zastopano je bilo celo mesto Tel Aviv iz Palestine. Vsi govorniki so govorili v svojih maternih jezikih, vse pa je bilo prevedeno v esperantski jezik. Pozdravne govore so zaključili zanimivi referati znanstvenikov, psihologov in pedagogov. Ob koncu so zapeli otroci esperantsko himno in nekaj umetnih pesmi znanih avstrijskih skladateljev. Mogočen utis je zaupstilo za zborovanje, prisotnih je bilo več ko 1000 udeležencev.

Ves teden so se vrstile delovne seje v deželnom parlamentu. Te seje so bile razdeljene v dva dela: prvi je obsegal temo:

Esperanto v šole.

Temu delu je predsedoval znani pedagog in šolnik prof. inž. Gustav Scholze iz Reichenberg, Čehoslov. Za uvod je podal poročilo o poučen-

stavlja kanclerja, ki se ni zavezal samo ohraniti samostojno Avstrijo, ampak tudi iz nje napraviti krščansko nemško državo po smernicah okrožnice »Quadragesimo anno«. Dollfuss je bil edini državnik, ki je dal tako obljubo. Marsikdo pa se bo sveda vprašal, ali je dopuščalo stanje v državi z gotovostjo preročavati lepo bodočno.

Med tem je minilo nekaj mesecov. Zlo meščanske vojne je prišlo nad Avstrijo. Avstrije so pobijali Avstrije. Upor je potlačen. Autoriteta države je bila v največji nevarnosti. Toda obdržala se je in tudi okreplila. Vlada bo izpeljala velike reforme. Nova država nastaja, novi problemi se porajajo.

Krščanski strokovničarji in nova Avstrija

Mednarodna zveza krščanskih strokovnih organizacij je pazno zasledovala razvoj dogodkov v Avstriji in je tudi izrekla svojo skrb nad njim na pristojnem mestu. Dobila je zagotovila, ne pa jamstev. Ko so izbruhnil februarški dogodki, je poslala v Avstrijo dva svoja zastopnika, Nizozemca Amelinka in pisca teh vrst, da ugotovita, kaj se je zgodilo in kaj se še bo zgordilo. Tako poslanstvo nikdar ne more vsega ugotoviti. Skušali bomo v bodoče zbrati še nov material. Ugotovitve tega potovanja v Avstrijo — ki se opirajo na najnajopazovanje ter na izjave resnih ljudi raznih struj — pa vsekakor zadostujejo, da z gotovostjo podamo sodbo o dogodkih.

I. ZATON SOCIALDEMOKRACIJE

Dunajski februarški dogodki so prinesli pomembni material glede psihologije socializma, ki je bil presenetljiv, to pa vsekakor bolj po uveljavljajočih se faktorjih kot sam po sebi. Saj je bilo znano, da je mogla reči socialdemokracija o sebi: »V meni sta dve duši!«

Socializem je bil po svojem početku revolucionaren, bil je stranka, ki je pridigala razredni boj

Belizobje: Chlorodont

Tube Din 8 - in Din 13 -

vanju esperanta v državni trgovski šoli v Reichenburgu v teku 10 let. Že 2 leti 1-kratnega telesnega pouka zadostuje, da učenec popolnoma obvladajo jezik ustno in pismeno. Izredno zanimiv je bil referat prof. Sygnarskega iz Poljske o statističnih podatkih poučevanja esperanta na poljskih srednjih šolah. Pedagoščno poročilo je poslal o doseženih uspehih v švedskih šolah rektor Jansson. Gdje Berger je povedala, da se francoski otroci šele lahko uče svojega maternega jezika, ko so napravili esperantski tečaj. Prof. Bovet iz Anglije je dognal, da je esperanto najboljši pripomoček za poznejše učenje tujih jezikov. Poročali so o svojih izkušnjah še prof. Alsejka iz Litve, prof. Talma iz Španije in drugi. Vsi govorniki so bili enodušno za to, da se upelje esperanto v šole in sicer že v ljubljanske in prve razrede srednjih. Ga. Lichtenwallmerjeva iz Maribora se je zavzemala, naj pri tem pomagačo tudi starši, katerim mora biti izobražava svojih otrok najbolj pri sreči. Aktivno je sodeloval pri teh razpravah tudi zastopnik našega univerze profesor dr. Hugo Ležek, ki je predlagal, naj univerze uvedejo stolice za esperantski jezik. Na podlagi referatorjev, debat in predlogov bodo sestavljene rezolucije, ki bodo poslane prisotnim oblastvom in institucijam.

Zelo zanimiv je bil tudi drugi del konference:

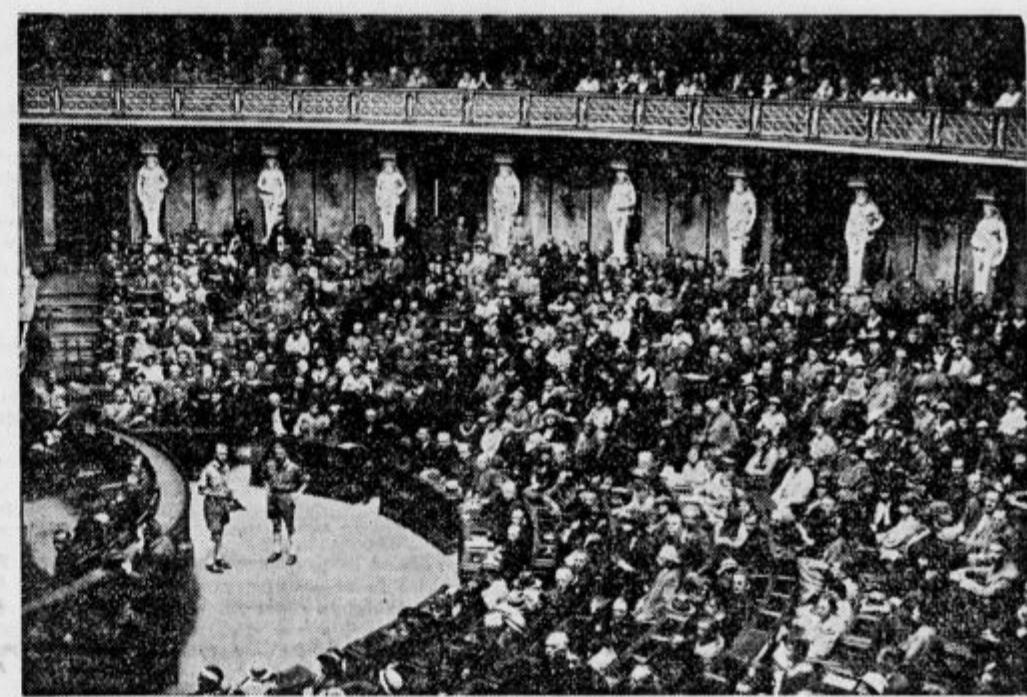
Esperanto v prakso.

Tu so posamezni delegati poročali o raznih pogodbah, ki rabijo esperanto. Delegat iz Ljubljane, Slovenec Kozlevčar Jože, predsednik esperantskega kluba, je podal poročilo o doseženih re-

zultatih potom esperanta za tujski promet. Prečital je tudi referat podžupana prof. Jarca in njegove predloga. Povedal je, da je naša država tako bogata naravnih lepot, da premalo znana širokemu svetu. Esperanto naj ji odpre pot v svet. Ta referat in predlog našega podžupana strokovnjaka za tujski promet, je vzbudil med prisotnimi veliko pozornost.

Daljše razprave so bile tudi v radiu. Referat je bil Čeh Killian iz Brna. Pa tudi naš delegat, pooblaščene ljubljanske radio-postaje, Slovenec g. Kozlevčar, je povedal svoje izkušnje. Zadnji delovni seji je prisostvoval tudi poveljnik dunajske police, ker se je razpravljalo o rabi esperanta v policejski službi. Referat je Franco g. Schwarz, urednik lista »La Policista«. Avstrijska policija je pripravljena v bodoče upeljati esperanto v prometni službi, vsa navdila pa bo dala v tem oziru mednarodna policejska Liga, čije sedež je sedaj v Holandski. Za temi razpravami je sledilo dolgo poročilo avstrijskega učenjaka o patentih. Referat je povedal, kako preciznost v jeziku rabi ravno ta stroka, poredil je, naj bi se v bodoče uporabljaj esperanto. Ob koncu teh predavanj in razprav je bilo predlaganih več rezolucij, važna je zlasti ona za radio.

V teku konference je bilo slišati vse mogočne jezike, skupno vez med vsemi pa je tvoril nevtralni pomočni jezik esperanto. Esperanto se je izkazal sedaj tudi v znanosti in tehniki in je rešil problem, ki je dosedaj dela toliko pregrevic ravno na mednarodnih konferencah in posvetovanjih. In ravno v tem je dunajska konferenca dosegla popolen uspeh.

Zborovanje esperantistov v dunajskem parlamentu

Požar na Raketu

Šofer zgorel v gorečem skedenju

Cerknica, 28. maja 1934.

Sinoči, v nedeljo, malo pred počnočjo je predramil ljudi iz mirnega spanja klic: Gori! Ljudje so res zagledali ogenj, ki se je hitro širil. Gorelo je sredi vasi leseno podstrešje lesnega trgovca g. Rupena. Gorenje je tem bolj, ker je bilo na podstrešju precej krme. Kako je ogenj nastal, se prav dobro ne ve. So pa različna mnenja. Na podstrešju sta spala hlapci in šofer, ki je prisel menda iz Bohinjske Bistrice k g. Rupenu. Možno je, da je nastal požar vsled nesreče, da je šofer hotel privzeti luč, ker v tem ni mogel najti postelje. Ali pa je kdo vrgel ogorec cigarete, ki je zanetil požar. Izključeno tudi ni, da je požar kdo podtaknil.

Domača hči Jelka je slišala, da nekaj na podstrešju prasketa, potem pa se je čutil, kakor da bi kdo na okno potkal. In v tem hipu se je že vsa okolina razsvetlila. Na postaji so začele tuliti lokomotive in alarmirale vaščane. Hlapci, ki je bil poslopljen vajen, se je hitro rešil, nakar je spravil na varno avto in konje. Spomnil se je na šoferja. Ni pa vedel, ali je rešen ali ne. Toda bilo je že

prepozno. Šofer se je verjetno zbudil, ko je bilo že polno dima, ki ga je omamil. Našli so ga vsega zogljenelega. Zgoreli šofer se piše Ferdinand Zgaga. Star je bil 28 let, doma iz Boh. Bistrice. Hotel je menda kupiti od g. Rupena avtomobil, s katerim naj bi v Novem mestu prevežal potopnike. Možel je imel pri sebi precej denarja, ki je tudi zgorel. Tudi hlapcu je zgorela vsa oblike, rešil se je le v spodnji obleki.

Tako so bili na licu mesta gasilci iz Unca Rakeka in Ivanjega sela, ki so ogenj pogasili in preprečili večjo katastrofo. Sreča je bila, da je prejšnje popoldne močno deževalo, ker sicer najbrž tudi gasilci ne bi bili kos svojih nalog. Okrog ene ponoci je bil požar pogašen. Pogorelo je tudi nekaj kokosi. Med požarom je bilo pri Semrovem ukradenih 6 verig.

Pred dobrim tednom smo pa imeli požar v Cerknici in v Dolenjih vasi. V Dolenjih vasi je nastal požar tudi ponoči okrog polnoči. Pogorela je hiša posestnika Žnidariča ter skedenj posestnika Urbasa. Požar je bil verjetno podtlaknjen. — V Cerknici pa je pogorela hiša podobarja Bajca.

Škami iz vojne dobe in z nekaj naboji in žepu, na drugi strani pa vojaštvu in policiji, oborožena z vsemi modernimi vojnimi pripravami: tanki, topovi, haubicami in metaleci min.

Biti bi moralni naivni, da bi verjeli takemu opisu razmer, ker mu nasprotujejo tudi izjave ostalih socialistov in demokratov in dejstev. Grozna resničnost, ki jo zaenkrat tudi le še deloma poznamo, nam kaže veliko duhovno povezanost med socialistično demokracijo in fašizmom. Dobro se še spominjam naime, da je italijanski fašistični delegat Razza na seji delavske grupe mednarodne konference za delo v letu 1933 javno povedal, da bi se mogli sporazumeti fašisti s socialisti, istočasno pa je izključil možnost sodelovanja med fašisti in krščanski strokovnimi organizacijami, sklicujoč se pri tem na »Quadragesimo anno«.

Avtirska socialistična demokracija si prav lahko prilazi Hitlerjeve besede: »Moč odloča, ki jo ima ljudstvo. Močnejši ima vedno pred Bogom in svetom pravico, da uveljavlja svojo voljo.« Bila je demokratična le, dokler je imela v rokah oblast, do katere je prišla ali jo je upala obdržati s pomočjo demokracije. Od začetka pa je bila pripravljena zgrabitati tudi za nasilno sredstvo v cilju uveljavljanja svoje volje, čeprav proti večini ljudstva in proti autoriteti države, da bi utrdila rdečo diktaturo. Ustvarila je vojaško silo, jo izvezbala in jo opremila še celo v zadnjih trenotih z najmodernejsimi bojnimi sredstvi. Demokratski ustavnov se ni le postavljala, ampak jih je tudi izrabljala z lažjo in prevraro ter protivno njihovim pravim namenom. S tem je prevzela na se veliko krvido, ki ji je ne mogla oprostiti javnost v Avstriji in ne izven njenih meja.

(Dalje sledi.)

V opisu dunajskih bojev Ottona Bauerja čitamo tole dramatično predstavo:

»Boji so izbruhnil. Na eni strani so stali proletarji, zlasti brezposelniki, oboroženi s starimi pu-

– Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesa.

Tok ga je ubil

Pretekli teden v petek zjutraj je postal mladi komaj 26 letni Janez Kokalj iz Pšata, fara Sv. Jakob ob Savi, žrtev električnega toka. Nesreča se je zgodila zjutraj nekaj minut pred 6.

Na Pšati si gradil novo hišo g. Janežič. Hiša je že pod streho, tako da je izpeljal na hiši že tudi električni vod. Na stavbi dovršujejo zadnja dela. Pokojni je delal na fasadi. Zaradi del je bil tok podnevi zaprt. Bilo je pa delavcem tudi prepovedano pred 6 zjutraj začeti z delom na zgornjem odru za prvo nadstropje. Tega dne pa je pokojni misil, da je pozen, gospodar pa, ki je drugače pa-

zil, je bil bolan. Tako Kokalj v hitriči ni dovolil, ampak se je takoj povzel na oder. Ker ursa se ni bila šest in je bil tok še v vodu, je nesrečen pribil v dotiko s tokom, ki ga je na mestu ubil. Pribiteli so sosedi in poskušali z umetnim dihanjem, vendar je bil zmanj. Došli zdravnik dr. Hočvar iz Domžal je mogel ugotoviti samo smrt.

Pokojnik zapušča vido, s katero je bil poročen komaj šest mesecov.

V nedeljo popoldne so ga položili k večnemu počitku na domače vaško pokopališče.

Slava 40. pešpolka „Triglavskega“

Ljubljana, 28. majnika.

Danes je nekdanji slovenski planinski polk (sedaj 40. pešpolk »Triglavski«) slavil svojo slavo v spomin na predor koroške fronte pri Kotljah dne 28. majnika 1919 in na temi, ki nam bi bila dala vso slovensko Koroško, da ni diplomacija mej, ki jih je potegnil pogum vojakov, v našo skodo povabilna. Goste, ki so prihajali zelo številni, je sprejemal poveljnik polka Ljub. M. Živanović. Poleg velikega števila zastopnikov najrazličnejših ustanov so se slave udeležili knezošef dr. Gregorij Rožman, ban dravske banovine dr. Marušič in mestni župan dr. Puc. Nj. Vel. kralja je zastopal divizijski general Cukavac, poveljnik dravske divizije.

Po cerkevih obredih je polkovnik Živanović v vznešenih besedah opisoval koroške boje in koroške zmaghe, ki morda po svoji obsežnosti niso velike, a kojih psihološki pomen ob času, ko so se jugoslovanski rodovi zbirali v svobodno državo, ostane zgodovinskega pomena. Po govoru je bil mimohod paradne čete, nakar so bili gostje povabljeni v okusno okrašeno dvorano, kjer jih je oficijski zbor lepo pogostil.

Konec maja sneg in mraz

Ljubljana, 28. maja.

Mnogi že kmalu ne pomnijo, da bi bil koncem maja kdaj tak mraz, kakšen je bil v nedeljo do davi. Po planinah je v nedeljo celo snežilo, pa tudi po nekaterih višjih hribih na Gorenjskem in okoli Ljubljane so prav redke snežinke padače na zeleno odoje gozdov in travnikov. Prav visoko na Gorenjskem je snežilo celo v travnini. Na Krimu je tudi nekoliko zasnežilo. Mnogi se spominjajo, da je l. 1898 okoli 20. maja močno snežilo tudi po travnini. Vremenski šaljivci pa so danes priponjali v razgovorih o vremenu: »Trije ledjenici so prestavili svoj režim za 14 dni pozneje.«

Prav poučna je slika o gibanju temperature od sobote do davi. V soboto je bila najnižja temperatura plus 12.3°C, najvišja pa plus 23.2°C. V soboto zvečer je bila plus 17.9°C, nato pa je začela stalno in naglo padati. V soboto o poledni je bila plus 13.6°C, davi pa je bila najnižja plus 3.6°C. Torej je bila v času od sobote zvečer do davi topilinska razlika 14.3°C. Pritisk mraza je danes odjenjal. Polagoma se je začela dvigati temperatura, ki je opoldne dosegla plus 18°C. Nastopilo je lepo in soleno vreme.

V soboto počasi so bili v okolicu in tudi drugod močni nalivi. Hude plohe so bile v Polhograjskih Dolomitih, pa tudi na Dolenjskem. Od sobote do nedelje zjutraj je bilo v Ljubljani 17.8 mm dežja, od nedelje pa do davi 5.9 mm. Okoličani in vrinjarji so se bali, da ne bi dali pritisknita huda slana, ki bi gotovo posmodila v prvi vrsti fižol, krompir, zelenjava in cvetje. Napravila bi pač veliko škodo. Megla je na mnogih krajih slano prečila in tako obavarovala našega kmeta pred večino škodo.

Dražba lovov

Na Kočevskem in pri Novem mestu odda Z. Državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Stari trg 34/II osem lovskih revirjev za dobo petih let v najem. Pogoji se dobijo v Ljubljani in pri upravah razlaščenih gozdov v Kočevju in Straži. Dražba se bo vrnila 2. junija 1934 ob 10 pri upravi v Ljubljani. V loviščih se nahajajo petelin, srnjaki, deloma medvedje, jelendje in prešiči.

Kulturni obzornik

Ljublj. opera: Katja Kabanova

Operno gledališče se je po daljšem neuravnočetenem kolebanju svojega dela zopet počnalo v amerišnega umetniškega ustvarjanja z novo upravitvijo Janačkove operе: »Katja Kabanova«. Delo tega v razvoju nikdar zastalega skladatelja je stopilo sedaj prvič na naš operni oder in to v tolkišni sorazmerni vrednosti, da je zmoglo iz našega ekspličnega občutevanja izvabiti in podvigniti zopet vero v reproduktivno moč naše operne umetniške skupnosti.

Umetnina je živ odsev našega časa. Rodili sta jo neposredna povočna miselnost in čustvenost, ki sta se v kristalni prizmi Janačkove osebnosti spoznili in odklonili v enoten žarek, zavzetno bleščec vprav iz te umetnine. Tako je v nasprotju z »Jenufom«, ki je nastala po pregrabi v naše stoletje in ki je svetlo uteljevanje vere v življenje na edino možni osnovi nesobične ljubezni, rojene v bolečinskem izgrevanju, »Katja Kabanova« izigran kot živega življenja, v katerem človek, preslabosten, da bi s svojo voljo oblikoval samega sebe in se v grehu očistil v novo življenje, pogine v reki usode — čeprav z raho nakazano misijo, da utegne njegovo smrt pomenjati rešilno desko za marsikoga preostalega, da na njej reši samega sebe iz usodenega vlečetka. Značimo je, da je Janaček vsebino za to svoje delo zanj v ruski zemlji, kajti iz njene veselarsko izgubljajoče se svojstvenosti si je najlaže zgnetel snov za svoje delo. — Na osnovi vsebine »Nevihi« Ostroškega je zgodil vso enov ob glavnih osebi Katji in v njej izpeljal usodno pot človeka iz mladostnega, prekipavajočega, neugnanega hrepnenja, preko očokite ubite možnosti njegovega izživetja in zato iz njegove elementarni sile padca v grehu do pogina v samoromu, ki ostane po okostenem, nasilnem obojanju okolice, pa položene v preslabotno osebo, ki v pomankanju opore od zunaj v sebi ne zmore toliko moči, da bi našla rešitev v lastnem preoblikovanem življenju, temveč sama je edini izhod smrt. Pot Katje je sicer sama po sebi negativna, ker ugancje brez slednje svele misli in zapušča tako za seboj topo udanost neizbezni usodi — nasprotno z »Jenufom«, kjer umetnik reži glavno osebo iz tal čutne ljubezni v idealni svet dubovnega odnosa in prav s tem tudi

osebe okolice požene na pot spoznania in pokore, kar v »Katji« naravno izostane — vendar je ta pot umetniško tako zanesena in prepričevalna, da je učinek neizogiben.

Poleg tega pa je Janaček dano vsebino oblikel v zelo plemenito glasbeno tkanino. Po svojem slogu kaže to delo zelo močan ekspresionistični poudarek. V muzikalni konцепciji sicer ne kaže izrazite novosti, kajti ta je naslonjena na predložiti razvoj. Od prvih neobogljih početkov iz humanističnih stremljenij 16.-17. stol. zrasla idea po vezanem recitativnem načinu, preko Bluckove izpeljave tega ideala in Wagnerjeve njegove razbohotnosti, se je tega recitativenega sloga oklenil tu tudi Janaček. Razen redkih izjema mu je pesva kantilena tuja, zato pa polaga vso izrazno težo v orkester, ki izrazito spremši ves potek vsebinskega dogajanja. Vprav v tej smeri pa pričenja njegov osebni poseg naprej. Kaiti nasproti objektivni asocijativni ilustraciji se v tej smeri oklene izrazito subjektivno in, čeprav mestoma še podlegajo predhodnim novoromantičnim, ruskim naturalističnim in celo verističnim zaplodkom, izpelje z izredno in samobitno individualno tvornostjo. Ta se javlja v silni izraznosti, ki se prav vsled svoje probojnosti oklepa čim jačje koloristike in razgibnosti v vertikalni in horizontalni. Tako je kompozicija v celoti razen liričnih mest, ki se izlivajo v samobitnih in občutnih melodičnih postopih niz gnetočih in bijočih se motivičnih domislekov, ki dobivajo svojo obliko izrazito iz psihološkega poteka dejana. To se pravi, da z naturalističnim načinom ponazarjanja vsebinskih in čustvenih vzponov spremšijo dejanje na odru. To je njihov prvi in glavni namen, zato je tudi edino izrazu podrejena vera čisto-glasbena snov, ki vsed tega sama po sebi učinkuje razigrano, zavito in zamotano (tipičen primer ekspresionizma v upodabljajoči umešnosti), a postaja nad vse učinkovita vprav v svoji vsebinski izraznosti, kar je tudi Janačkova visoko vredna svojstvenost poleg izrecne muzikalne doživljivosti, iznajdljivosti in pristnosti.

Kot rečeno, se je vpravilitev tega dela na našem opernem odru vzbočila zopet lepo nad vprečnost. — Glasbeno stran dela je izpeljal dirigent Niko Štrifot in jo podvignil sorazmerno z danimi sredstvi do resne umetniške vrednosti. Opisanih slogu se je skladno podredil in tudi položil glasbeno izraznost se v orkester. V njem je dinamično izpeljaval psihološke zapletke in izvabljai njim skladno prelivanje motivike, ko je obenem tudi estetsko glasbeno stran skuljal izdelati do kelikor mogoče velike popolnosti. Pa tudi orkester sam mu

Kjerkoli bod

K-Ki Povsod!

Naznanila

Ljubljana

1 Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani priredil v sredo dne 29. maja ob treh popoldne ozred občnih cerkva na Viču. Vodil bo misgr. V. Stevka. Sestavljen pred župno cerkvijo sv. Antona na Viču. Trajanje do konca.

1 Absolutenkom kmetijsko-gospodinjskih soli. Vabimo vas navljudje, da se govoril udeležili sestanka, ki bo 19. junija ob 10.30 v kmetijsko-gospodinjski soli Marijanščice v Ljubljani v svrhu razgovora o ustanovitvi organizacije absolutenkom kmetijsko-gospodinjskih soli. Povabite na sestank vseh absolventov v vaši okolici, ki se zanimali za namenovanje organizacije!

1 Trboveljski slavki in 20 mladinskih zborov dravskih banovinov koncertira v soboto dne 2. in v nedeljo dne 3. junija popoldne v veliki unionski dvorani. Koncert Trboveljskih slavkov ima danes povod pri nas tako utrije sloves, da se name doli popolnoma dovoli, tako brez vsakega drugega prizorišča samo udarjamo, da pojo zopet v soboto dne 2. juniju ob 20. v unionski dvorani. V nedeljo dne 3. junija popoldne ob pol 11. bomo pa imeli enega največjih pesvskih nastopov pri nas: 1400 otrok bo hkrati izvajalo Adamitevo Svatovske ter dve Gerbičevi pesmici: Greče in se smieje v Snežnici. Posameži pa nastopi kakor že redno 20 zborov. Predprodaj vstopnice za obe koncerte se vrši v knjižarni Glasbene Matice.

1 Za recitacijski večer bolgarski književnik, ki bo v Filharmonični dvorani jutri v sredo dne 26. maja ob 19.30 zvečer so vstopnice po 12, 8, 6, 4 in 3 in 2 na razpolago v knjižarni Glasbene Matice. Vabimo k številni udeležbi.

1 Kino Kodifikator. Danes ob pol 2. Velika Utezen.

Gustav Fröhlich, Jarm. Novotna. Cene znižane.

1 Nočno slušnje imata lekarji: mr. Šušnik, Marijan Žag, 5. in mr. Kuralt, Gospodarska cesta 4.

Maribor

m Upokojeno učiteljstvo priredi 7. junija izlet v avtobusom v Falo. Odih v Glavnem trgu ob 14.10 Din od osobe in nazaj sprejema Ogorec. Vrba-nova 20. ob 3. junija.

Drugí kraji

Javorje pri Litiji. Na Telovo ob 15 vprizori Šola Finigrov »Verigo«. Čisti dobršček je namejen revnim otrokom. To je prva izra, ki bo igранa na Javorju. Vršila se bo na prostem, izletniki in prijetiji kmečki igri, postopek do dobrodelne prireditve! Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu, Gunduliševa 29, priredi jutri ob 20.30 društveni sestanek s predavanjem vsemu: prof. g. dr. A. Tavčaria o tem: »Od pšenice do kruha« (s projekcijami). Gostje dobrodošli!

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 29. maja, 11.00 Solaska ura: Naše čebelje (Josip Kobal) 12.15 Plošča 12.45 Porčela 13.00 Cas, plošča 18.00 Otočki kotiček: Gorovike lutke igrajo 18.30 Plošča 19.00 Iz sokolskega življenja (Veri Schweiger) 19.30 Binkoščki občaji pri slovenskih narodih (R. Deškal) 20.00 Razvoju mladinske glasbe (prof. Emil Adamčič) 20.30 Duetni večer ge. Thierry-Kavčikove in g. Marincev 21.15 Radijski orkester 22.10 Cas, porčela 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi:

TOREK, 29. maja, Belgrad: 19.00 Radijski orkester 20.00 Belgrajska komorna glasba 20.50 Igra 21.35 Podkule — Zagreb: 20.15 Vokalni koncert 20.45 Orkestralni in vokalni koncert 21.45 Plesna glasba — Domaj: 17.55 Zenski zbor 20.00 Ukradenčna trnjoglavka, komična opera — Budimpešta: 17.30 Violinská glasba 18.30 Siegfried, opera, Wagner — Milan-Trst: 20.45 Marion in mravljenje, opera — Rim: 20.45 Godba na pihala — Praga: 19.10 Postra 19.30 Zlin v radiju — Varšava: 20.00 Rože v Floridi, opera, Fall-Körnigold — Faa Nemčija: 20.15 Veselo klasične skladbe.

Trbovlje

Zupan odstopil. G. Vodušek je podal ostavko na župansko mesto. Oddaja oz. prevzem poslov po nasledniku se ima vršiti v sredo.

Zdravniški pregled mladencev, ki spadajo pod zakon o telesni vzgoji, to so oni, ki so bili rojeni v letih 1915 do 1923, se bo vršil v tork. 29. t. m. in v petek v soboto, vsakokrat ob 2 popoldne na deški šoli v Trbovljah. V tork se na vrsti letnik 1915—1918, in v petek letniki 1919—1921 in v soboto 1922—1923. V poštev pride okoli 1500 fantov.

Nabori se bodo vršili letos v Trbovljah 6.—9. junija. Kdor bo pa tukaj zamudil, bo moral iti v Celje na nabor 16. avgusta.

najhujši vzponi dosegli tudi navzven najjačjo prečivalnost. Igralnina prednost leži v pravilnem občutku za moč eksplativne razsežnosti, ki take nikdar ne zaide v pretiranost. Pač pa se zmore navznotri predvsem v vrhnjem čuvščevanju razlike. Tako so silno prijemali zlasti: prizor hrepnenja gibati do občutne višine in vzбудiti zavzetne učinkove z spomini v drugi slike, slovo moža obvezno v bridkostjo oddaljevanja ob njegovih pogostih narekovanih naukih, višek pa je dosegel četrta slika z vsemi posameznimi momenti ljubezne žene, a v zavezeti krivde proti svojemu možu. Tako smo dojeli spojen pojaz pesvskih in igralskih sposobnosti, kar je pri nas navadno že precej oddaljen vzor. — Tudi ostale vloge, ki se prav ob glavnih dosegajo lepo višino. Ga. Thierryjeva je v igri (z dolvodno izrazito masko) dosegla prepriveden pojaz — v petju pa je zlasti vokalizacija zelo šibka. Ga. Poličeva je svojo vlogo dosti izpolnila. G. Marjan Rus pa se je pot v igri dvignil prav visoko in zlasti svoj prizor v tretji sliki izdelal do zavzetnosti. — G. Banovec je bil za Borisoma nekam šibek, dočim je g. Gostič kot učitelj čudno stal ob strani. G. Marčec je bil v vlogi Katjinega nihajočega moža na mestu, kot tudi v ostalih vlogah. G. Janko in gge. Ramšakova in Kogejeva.

Vrednosti te nove upravitev je polno obiskana gledališča lepo pristopajo.

Ameriški učenjak napoveduje:

Ledeniki bodo pokrili Evropo

V Sahari — paradiž

Znani ameriški vremenoslovec W. E. Woressy, ki se je ponovno udeležil ekspedicij za raziskovanje in opazovanje zalivskega toka, je nedavno predaval o vremenu in ustvarjanju vremena ob Atlantskem morju. Učenjak je opozoril svet, da se mu bliža zopet ledena doba, ker zalivski tok izpreminja svojo smer. Jasno, da je ta napoved vzbudila splošno zanimanje in izredno pozornost med izvedenci in tudi med vso ameriško javnostjo. Ameriški listi so takoj poskrbeli, da je prišla senzacija v svet.

Zalivski tok je prvič odkril L. 1770 Benjamin Franklin. Določil je smer in tudi hitrost te nenavadne reke sredi širnega morja, ki izvira ob Floridi na ameriški strani in se preliva ob ameriški obali čez Atlantski ocean proti Evropi. Gre za pravi tok, ki vsebuje toplo morje. Ta tok si ni zarezal struge med skalami in čez ravnine, temveč sredi Atlantskega morja. Temu toku se moramo zahvaliti, da je v Evropi podnebje razmeroma milo. Zalivski tok ne vpliva na evropsko podnebje samo s tem, da prinaša v njeno bližino ogromne količine toplejše vode (1–3 Celzija); bolj važen je njegov vpliv na tvorbo oblakov nad Atlantikom. Ta okolnost vpliva tudi na vetrove in na vse ozračje nad Atlantskim morjem.

Sprica važnosti zalivskega toka za podnebje v Evropi in v Združenih državah je že pogostokrat vstalo vprašanje, kaj bi nastalo v primeru, da bi ta tok nekega dne nenadoma menjal svojo smer ali pa celo popolnoma zginil. Na vprašanje, ali je ta možnost dana, to je, ali bi tok res lahko menjal svojo smer ali celo sploh zginil, niso mogli doslej izvedenci določeno odgovoriti; vsi pa so si danes na jasnen gledu posledic, ki bi jih taka spremembra imela na podnebje v Evropi in Ameriki. V vsej Severni Ameriki bi v tem primeru nastala nevarnost hude suše, ker bi se oblaki ne zbirali nad njo v smeri od Atlantskega oceana. Vsa atlantska vzhodna obal Združenih držav bi se potem popolnoma izsušila in bi zadržala znacilnost strahotne stepi in puščave, čez katero bi se valili peščeni viharji, kakor n. pr. danes čez Saharo. Nebotičniki v Brooklynu bi tedaj ostali samo kot neme priče propadle kulture. To bi bile prave egiptanske piramide, ki bi se dvigale iznad strahotnega peska.

Za Evropo bi imela izprememba smeri zalivskega toka še neprimerno hujše posledice. Če bi ta tok sploh zginil, bi nastopila prava katastrofa. V Evropi bi zavladali severozapadni in severni vetrovi. Evropsko podnebje bi bilo prav takšno, kakor je danes podnebje v Sibiriji. Poleti bi imeli še razmeroma toplo, toda ta toplota bi nikakor ne mogla nadomestiti silnega mraza, ki bi trajal od septembra do naslednjine pomlad. Zopet bi nastopila prava ledena doba za Evropo. Ledeni pas bi se približal prav do Alp, kakor je bilo to v predzgodovinskih časih. Ves sever in severozapad evropske celine, predvsem torej Skandinavski polotok, kakor Dansko ter Velika Britanija, bi bili vse leto pokriti s snegom in ledom. Velemesta, ki se danes ponašajo s svojo civilizacijo pred vsem svetom, bi nenaščoma izginila. Pokopali bi jih velikanski ledenci, ki bi se neprestano pomikali proti jugu. Živahnja industrijska središča na Francoskem, v Nemčiji in Angliji bi propadla. Nastalo bi preselevanje narodov v smeri od severa na jug, kakršnega zgodovina še ne poznava. Ne samo človek bi ne morel več živeti v teh krajih, temveč tudi živalstvo in rastinstvo bi izginilo.

Severna Italija bi v tem primeru imela v poletnih mesecih podnebje, kakršno imajo danes Spitzbergi. Benetke bi torej bile največ časa v ledu zamrzljene. Samo v najtoplejših poletnih dneh bi morda sonce prodrlo strahotno meglo nad mestom in poslalo skozi njo nekaj žarkov očarljive svetlobe. Boljše podnebje bi bilo tedaj kvečjemu še v južni Italiji. Toda niti tu bi sonce ne imelo več tiste svetlobe in topote, kakor jo ima danes. Nad Evropo bi se stvorila neprodorna meglja, ki bi zakrila tudi Španijo in dežele ob Tirenskem morju, prav tako kakor danes pokriva meglja obal Labradorja kot nezrušljiv zid.

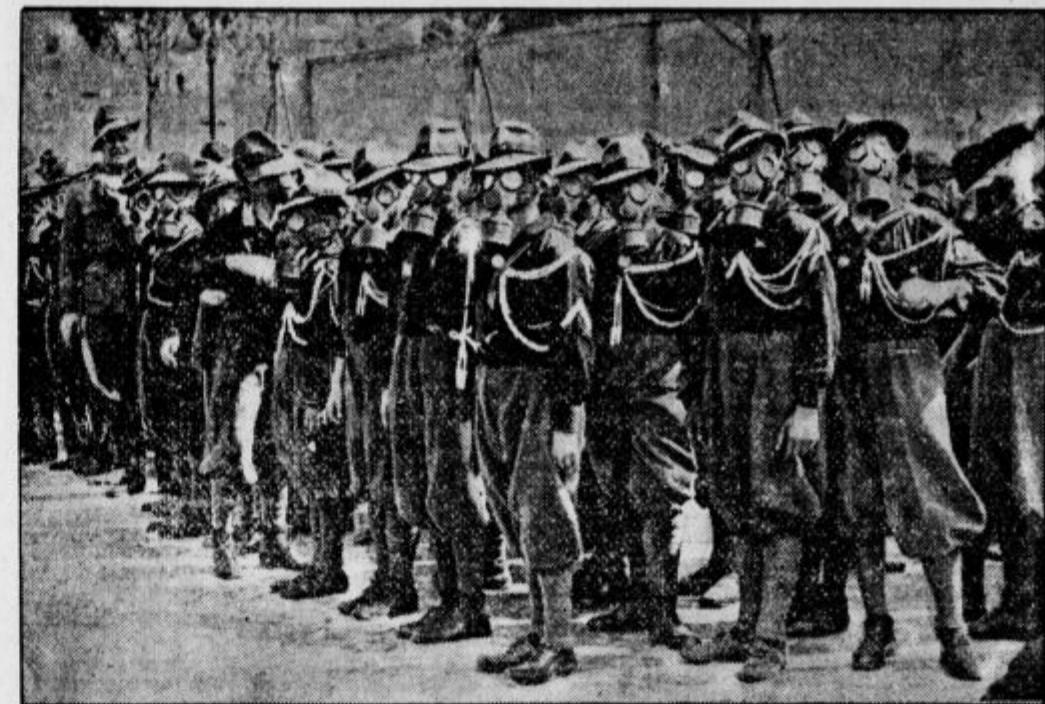
Vsa kultura bi se umaknila v smeri proti jugu. Tam bi tudi našli pasove, kjer bi uspevala rastinstvo in človek. Ta srečna dežela bi bila današnja severna Afrika in strahotne puščave, ki se razprostirajo danes od Sredozemskega morja tja do srca Afrike. Tu bi vzlilo novo življenje in ti kraji bi se spremenili v pravi pa-

radiž, kjer bi človek, žival in rastlina našli živil v izobilju. Tudi v srednji Afriki bi potem dejelovalo. Imeli bi tam toliko vode, da bi se tudi tla izpremenila v rodovitna polja. Po vsej verjetnosti bi tam nastalo novo središče človeške kulture.

Vprašanje, ali se svet res približuje novi ledeni dobi, so vremenoslovec postavili že pred stoletji. Že tedaj so se oglasili najrazličnejši glasovi v tem pogledu. Če bi upoštevali samo izkušnjo in bi primerjali povprečno temperaturo v posameznih zimah, bi prišli do zaključka, da je to vprašanje brez praktične vrednosti. Učenjaki pa niso tega mnenja. Med njimi jih mnogo trdi, da je povratak ledene dobe glede na možnost vremenskih izprememb nad Atlantskim oceanom, možen. Marsikateri vremenosloveci tostran in onstran Atlantskega morja celo trdijo, da se bo Evropa prav gotovo vrnila v ledeno dobo. Vremenoslovec E. Woressy je prišel do tega zaključka na podlagi proučevanja smeri in raznih izprememb na zalivskem toku.

Nove utrdbe

Iz Pariza prihaja vest, da se je generalni štab odločil, da bolje utrdi severozapadno mejo Francije. Doslej so Francozi stali na stališču, da je belgijska zadeva, da brani sebe in Francijo proti Nemčiji. To naziranje so sedaj v Parizu menjali. »Grand Echo du Nord« poroča, da bodo v najkrajšem času pričeli utrjevati črto Valenciennes-Maubeuge-Avesnes. Utrdbe bodo nadvise moderne, ne bodo pa imele značaja velikih trdnjav. Baje se ta način utrjevanja ni posebno obnovesel. Gradili bodo majhne utrdbe, katerim ne more sovražna artilerija do živega. Stroški bodo znašli okoli 100 milijonov frankov.

Tako so proslavili v Italiji obletnico napovedi vojne Avstriji (24. maja 1915). Po vseh mestih so bile vojaške parade. Na naši sliki je oddelek mladinske organizacije Balilla, ki se takole pripravlja na zrelostni izpit. Mussolini se je nedavno v angleškem listu »Sunday Chronicle« pritoževal, da se nobena država noče razočariti...

Zaradi sporta ga je ubil

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Hagen-Kabels, da je prišlo na igrišču med mladino do prepriča, med katerim je 13-letni deček zabodel 15-letnega tovariša in ga umoril.

* *

Ravnatelj prokurorstvu: »Čujte, g. Zasavnik, moram vas posvariti, da se obnašajte v uradu bolj spodobno. Vi vendar niste ravnatelj.«

„Leteči“ Trocki

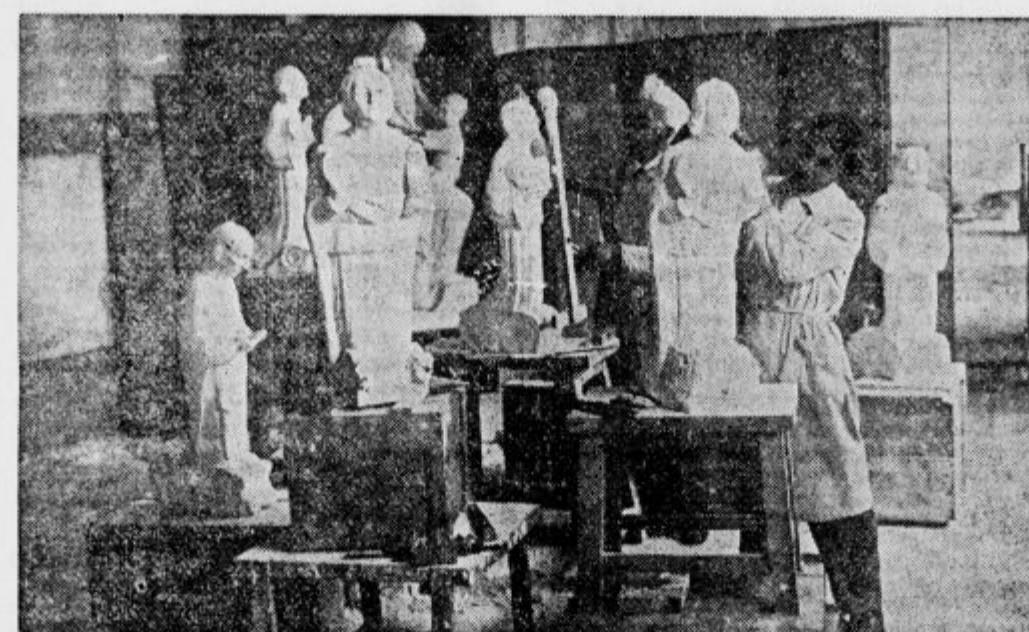
Beži, hiti, ta Trocki. Iz Fontainebleauja v Anneciy, v Chamonix, v Menthon, v Nico. Ostrigel si je lase, izpušil si je brado, skril svoje naočnice... Kje se nahaja, hej-hoj! kje si Trock? Ali je še pri nas, če je morda že že mejo? Kje je, vsi in vsak ve, a nikdo ne ve ničesar. Videli so ga v Bernu v srajci brez vratnika, kako je mirno piš svoje pivo, videli so ga na pobočjih Montblanca, kako je mulil svoj prigrizek, v kratkih hlačah... Pred nekaj dnevih so kamenjali v Lorientu nekega ubogega Angleža, ki mu je podoben, da je moral bežati nazaj v Anglijo. Ubogi Anglež! Pa zares, zakaj pa je tudi tako gr!

Ta strašni Bronstein, boljše Davidovič, še boljše Trocki, ki se je sprekobil k boljševizmu leta 1917 in je igral v ruski revoluciji vlogo rdečega vraga, ta sotrudnik Ljéninov, ustanovitelj ljudskih komisariatov, predsednik petrograjskega sovjeta, komisar za zunanje zadeve, podpisnik sramotnega miru v Litovskem Brzečtu, komisar za vojsko, ustanovitelj in organizator rdeče vojske, ta Lev iz Rusije je torej danes na tem, da se mora skrivati po svetu v modernem avtomobilu. Dordaj je imel komaj tri imena. Poiskati bo moral še novega, in brkone zopet nevega, tako da slednji samega sebe ne bo poznal ve.

Kako vse mine, kdo se razblinijo vse človeška dostojanstva. Leteči boljševik se skriva okrog kot nekakšnega fantoma. Pred njim so trepetali. On je smel streljati, pošiljati v izgnanstvo, smel je poklasi tisoče in sto tisoče ljudi. Danes se njegovi človeški sobratje nad njim maščujejo. Volka so raztrgali volkovi iste tredre.

Nikdo še ni nekaznan razpihol človeških strasti. Bes je, mordi vas nekega dne vržejo visoko in vam dajo veliko oblast, toda drugi dan vas bodo pomedili na smetišče. Naj si ogledajo tega letečega boljševika vsi improvisirani oblastniki. Trocki se je moral briti po glavi in po bradi. Drugi si bodo nekoga dne natikovali lasulje in lažibrade. Človeško življenje je polno ironij, in to ne samo v Nižnem Novgorodu. (Journal de Geneve, 18. maja 1934.)

V kamen uliva življenje

Prizor iz ateljeja akademskoga kiparja Fr. Goršeta. Gorše pravkar izdeluje štiri kipe iz kararskega marmora. To so štirje svetniki Kancij, Kancijanila in Prot, naročeni za mestno župno cerkev v Kranju. V ospredju je Gorše, ki izdeluje že detajle, v ozadju pa njegov punkter Negode, ki s puntirnikom prenaša točke z modela na material.

Stratosfer-robot —

Moskovski aerološki zavod je sklenil podvitom nesreče z »Osvorahimom«, da bo raziskoval višje plasti zraka (stratosfero) brez letalcev, in sicer z »robotic«, t. j. avtomatskimi stratostatimi. Ti imajo obliko gumijevih zrakoplovov in oddajajo podatke svojih aparativov s pomočjo stalno delujoče radijske postaje. Ostale podatke prejemajo opazovalci naknadno. Zrakoplov se mora v določeni višini raztrgati, nakar se odpre padalo, ki se spušča z gondolo vred navzdol. Nemške in francoske meteorološke postaje so rabile slične »robotice« že prej. V Moskvi so zedinili po več zrakoplov v en »vlak«. Na ta način je dosegla težka gondola večjo višino. Tako se prepreči tudi padec, če bi se slučajno predčasno razpočil ta ali oni zrakoplov. Roboti so oskrbili poleg vremenskih opazovanj

36 km visoko!

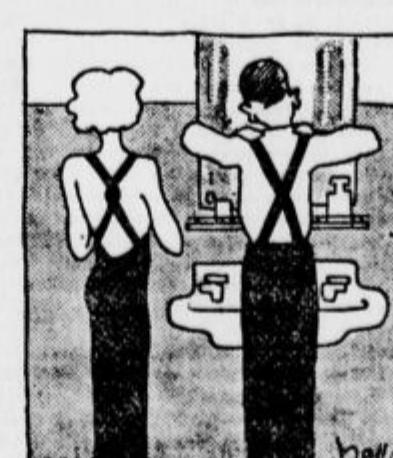
tudi podatke o jakosti kozmičnih žarkov, odstotku kisika v zraku in fotografiske snimke zemeljske površine. Roboti se redno dvigajo v okolici Moskve od konca meseca marca t. l. Vsak »zračni vlak« stane zavod do 20.000 zlatih rubljev! Največja dosegrena višina znaša 36 km. Aparati delujejo brezhibno. Radio-avtomat oddaja takoj po odhodu »vlaka« številke zračnega pritiska in vlag. Gondole z aparati padajo po večini ob Ladoškem jezeru in ponekod celo na Finsko. Morebiti bodo omogočili zbrani podatki razvoj letalstva v stratosferi, kjer ni nikakih vetrov in vrtincev; zato bi se tu dosegla vprav pravljena brzina. Tako je izjavil poročevalnik »Večerne Moskve« vodja aerološkega zavoda prof. M. Molčanov.

Staviski ji je bil vzor

Francosko sodišče je obsodilo 17 letno dekle, ki je bilo zapleteno v afero Staviski, na 8 mesecev ječe. Mlada gospodična je med preiskavo hotela opehariti preiskovalnega sodnika. Ves čas je lagala in nastopala kot poklicna plesalka. Nadela si je ime Mac Namara. V resnici je bila samo prebrisana služkinja, ki je prišla s kmetom in se v Parizu našemila.

Angleški ministrski predsednik MacDonald je binkoštne počitnice preživel na deželi v krogu svojcev na škotskem posestvu Lossiemouth. Tu ga je ajegova najmlajša vaučinja prvič obiskala.

Enaka pravčnost tudi v modi: Katera je ženska, kateri moški?

To je gospod GBS! Ali ga poznate? Angleški dramatik George Bernard Shaw, ki se na kratko podpisuje »GBS«, se je pravkar vrnil s potovanja okoli sveta. Izkral se je v Plymouth. Tako-le slučajno je napisal med potjo tri nove drame.

Rdeče steklenice proti nemškemu poslanstvu

Iz Kopenhaga poročajo, da se je pred nemškim poslanstvom ustavila skupina ljudi, ki je vrgla proti poslanstvu več steklenic. To niso bile bombe. Ko so se steklenice razpočile, se je iz njih izlila močna rdeča barva, ki je pomazala stopnice in zid. Sodeč po barvi gre za komunistično demonstracijo. Dansko zunanjje ministrstvo je izrazilo nemškemu poslaniku obžalovanje nad dogodkom.

Sport

Belgrajska Jugoslavija v Ljubljani

V četrtek, na Telovo, bo gostovala belgrajska Jugoslavija v Ljubljani ter bo nastopila proti enajstci nasega ligata.

Primorje je veliko žrtvovalo, da je moglo pridobiti goste, ki so dovolj znameniti, in da nudi naši sportni javnosti prvorazreden sportni užitek.

Kakor je znano, bo Jugoslavija nastopila kompletna v Ljubljani, ker je klub anuliral kazni vsem stirim igralecem. To bo prav gotovo povečalo zanimanje za to prijateljsko tekmo, ki se odigra v znamenju pomirjenja.

Ta tekma z zanimivimi predstavami se bo odigrala ob vsakem vremenu na igrišču ASK Primorja.

Lahkoatletsko prvenstvo

Primorje državni prvak — Ilirija si je priborila drugo mesto

Državno prvenstvo moštev v lahki atletiki se je vršilo pretekel soboto in nedeljo po vsej državi. Obširne smo poročali v »Ponedeljskem Slovenec«, točnejše podatke o doseženih točkah bomo objavili, ko jih prejmemo od sodniških komisij. Uspeh letošnjega državnega prvenstva je naslednji:

I. Primorje 87.328.485 točk; II. Ilirija 62.006.91 točk; III. Hask 52.209 točk; IV. Concordia 47.470 točk; V. Maraton 25.564 točk; VI. Mahabi 13.220 točk.

Kolesarske dirke na Hermesu

Velike kolesarske dirke priredil Hermes v nedeljo 3. junija 1934 na svojem dirkališču, ki bodo imelo mednaroden značaj, ker se jih udeleži tudi znani Gračan Gaterin, prvak Avstrije na progi 50 km. Jasno, da se udeleži tekem tudi vsa naša elita. Agilni Hermes je z velikimi žrtvami dogradil svoje novo dirkališče, ki bo v ponos vse Ljubljane in vseh naših moto-kolesarskih sportnikov. V nedeljo si ga bomo ogledali, obenem pa tudi nadzorne tekme.

ZSK «Hermes», Ljubljana. Razpis medkulubskih dirkališčnih kolesarskih dirk, ki se bodo vršile v nedeljo dne 3. junija 1934 ob 15 na klubovem dirkališču v Ljubljani.

Sporod dirk: Otvoritev dirk se prične s pozdravom krogom vseh sodelujočih dirkačev. 1. Glavna dirka: Predvojne po zrebu sestavljenih skupin za polfinale 3 krogi. 2. Dirka juniorjev s predvojnjimi po tri kroge, od katerih pridejo prvi trije plasirani od vseh skupin v finale. 3. Polfinale glavne dirke: 3 krogi. 4. Finale juniorjev: 5 krogov. Nagrade: I. in 2. d. dirko, 3. in 4. kola. 5. Finale glavne dirke: 5 krogov. Nagrade: I. pokal, 2. in 3. dirko, 4. in 5. kola. — Odmor. — 6. Izločevalna dirka: Stroški krogov bo toliko, kolikor bo v tej točki startajočih dirkačev, katerih zadnji na vsakem krogu izpadne. Preostali štirje se, prevozivši še mrtvi krog, kvalificirajo v zadnjem krogu. Nagrade: I. in 2. dirko, 3. in 4. kola. 7. Dirka seniorjev: 5 krogov. Startati smejte kolesarji nad 40 leti starci, ki vozojte lahko s poljubnim kolesom. Nagrade: I. in 2. dirko. 8. Handicap dirka: 15 krogov. Dirkači so po svoji sposobnosti razpostavljeni po progah tako, da ima najboljši en krog v dobrem. Nagrade: I., 2. in 3. dirko, 4. in 5. kola. — Odmor. — 9. Izločevalna dirka: Stroški krogov bo toliko, kolikor bo v tej točki startajočih dirkačev, katerih zadnji na vsakem krogu izpadne. Preostali štirje se, prevozivši še mrtvi krog, kvalificirajo v zadnjem krogu. Nagrade: I. in 2. dirko, 3. in 4. kola. 10. Dirka motornim vozstvom: 25 krogov, I. in 2. dirko, 3. kola. Motoristi kolajne.

Splošno določila: 1. Dirka se po pravilih Kolesarske zveze kraljevine Jugoslavije in imajo pravico startati vse, te v zvezi velenjan dirkači. 2. Vsi dirkači morajo javiti vodstvu dirk na najmanj eno ura pred začetkom razpisanih dirk s predpisano verifikacijsko legitimacijo. 3. Vsak dirkač vozi na lastno (osebno) odgovornost in se ima strogo pokoravati vodstvu dirk. 4. Kolesa morajo ustreznati dirkališčnim predpisom, t. j. biti morajo brez prostega teka, zavor in kriлатih matic. 5. Vsaka kršitev (tudi najmanjša) zveznih dirkališčnih pravil (nepravilno prehitevanje, oviranje sovozačev z zapiranjem in križanjem proge, izsiljanje, nedostojno vedenje ter opuštanje krmila v teku vožnje) se kaznuje brezpojno s takojšnjim izključitvijo od nadaljnega tekmovanja. 6. Protesti z vlogo 30 Din (trideset točki), se morajo vložiti najkasneje 15 minut po izvršeni točki, na katere se protest nanaša, vodstvu dirk. Če je protest ugodno rešen, se vloži vrne, nasprotno pa pripravi predizdelenje. 7. Vpisina za vse točke je 10 Din, za eno pa 5 Din. Jamstvo za brtivo streljivo je 10 Din, ki se povrnilo po vrnitvi iste. 8. Dirkači v nedostojnih dresih se ne pripustijo k dirkam. 9. Prijave dirkačev je poslati na naslov: ZSK Hermes, Ljubljana VII, poštni predel »Spektrum«, tel. 2343, najkasneje do 31. maja 1934. Priredit-

Gospodarstvo

Obveznice za likvidacijo agrarne reforme

V naši državi imamo tri tipi obveznic, s katerimi so bili odškodovani lastniki veleposestev v naši državi.

Prvič imamo takozvane agrarje, to so 4% obveznice za likvidacijo agrarnih odnosov v Bosni in-Hercegovini. Teh je sedaj v obliku še za 118.52 milj. Din. Kupon se plačujejo v redu, kupona št. 23, ki je zapadel 1. novembra 1933, se je namreč plačalo 2.25 milj., dočim bi se moralno po proračunu za 2.37 milj. Din. Agrarji datirajo iz 1. 1921.

Druugi imamo iz leta 1930 »beglukes« v borzijanskem jeziku. To so 6% obveznice za finančno likvidacijo odškodnin za begluskovo zemljo v Bosni in Hercegovini. Po zakonu je bila najvišja meja zanje pol milijarde Din, toda do 1. maja t. l. je bilo izdanih obveznic samo za 468.124.000 Din. V proračunu pa so vnesene postavke za celo vso potrebnih obresti. Beglanske obveznice se dele v tri emisije: I. in 3. po 150 milj., druga pa 200 milj. Din.

Najnovije pa so »dalmatinici«, t. j. 6% obveznice za finančno likvidacijo agrarnih odnosov na področju bivše pokrajine Dalmacije. Teh obveznic je bilo izdanih do konca leta 1931 11.500.

Novi odbor Vinarskega društva

Na VIII. rednem občnem zboru Vinarskega društva za Dravsko banovino, ki se je vršil dne 26. maja v Mariboru, je bil izvoljen naslednji odbor: Predsednik Lovro Petovar, veleposesnik Ivanjeković; podpredsednik Alojz Schicker, veleposesnik Sv. Marijetu ob Pesnici; odborniki Josip Ilaž, posestnik Bizeško; ing. Bogdan Ferlinec, ravnatelj Kmetijske družbe; Klotar Bouvier, vinogradnik in tovarnar Špančica, Gornja Rodgona; Karel Korač, posestnik, Črešnjeveci, Gornja Rodgona; Franc Kerin, posestnik, Šv. Kriz pri Kostanjevici; Franc Gombač, višji inšpektor v p. Ljubljana; Stanislav Trojak, posestnik, Gorice, Dolnja Lendava; Ivan Šerbinek, posestnik, Vrtiče, Gornja Kungota; Anton Šega, ravnatelj kmetijske šole v p. Ptuj; Franc Brumen ml., posestnik, Krapje pri Ljutomeru; Jakob Žnidarič, srečki kmetijski referent, Ljutomer; Josip Zabavnik, višji inšpektor v p. Maribor. Pregleđnika računov: Dr. Ferdo Lašič, odvetnik v Mariboru in Josip Blažič, srečki kmetijski referent v p. Studenci pri Mariboru. Virilisti s posvetovalnim glasom: Načelnik kmetijskega oddelka banske uprave, sef kmetijskega oddelka banske uprave, referent za vinogradništvo pri banski upravi, kletarski nadzornik pri banski upravi, ravnatelj banovinske vinarske in sadarske šole v Mariboru in ravnatelj banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu. Član glavnega odbora in načelnstva je tudi uprednik društvenega glasila.

★

Pri slovenski otvoriti ljubljanskega velesejma bo zastopal Nj. Vel. kralja div. gen. g. Cukavac, v imenu vlade pa otvoriti velesejma minister za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Fran Novak, zastopana pa bodo tudi druga ministrstva. Poleg tega pride v Ljubljano tudi grški poslanik iz Belgrade g. Melas, ker bo poseben paviljon posvečen Grčiji ter bo v njem razstavilo 89 grških tvrdih svoje proizvode.

Venij odbor si pridržuje pravico sprememb razpisa, kakor tudi event. prenos dirk na kasnejši termin (cas). Razdelitev nagrad se izvrši istega dne zvezer.

★

Nemški olimpijski odbor je v zvezi z grškim olimpijskim odborom sklenil, da se za otvoritev mladih olimpijadi 1936 izvede štafeta skozi vse srednjo Evropo. Grški sportniki bodo pod Olimpom začeli sveli olimpijski ogenj, ki ga bodo potem grški sportniki v štafeti ponesli do meje in ga preddali jugoslovanskim atletom, ki ga bodo v teku prenesli do madjarske meje in tako dalje do Berlina.

Din. leta 1932 za 6.943.000 Din in do konca leta 1933 12.968.500 Din, kupon prispeva vsakega 1. januarja in so doslej prispevali trije kuponi.

Nov način omortizacije državnih papirjev

V februarju sprejeti zakoni o izprenembi amortizacije državnih papirjev določajo, da se od slej vrši amortizacija vojne škode ter 7% investicijskega posojila z nakupom na borzi, ker na ta način država radi nizkih tečajev lahko amortizira znatno večje vso državni dolgov, kot pa če bi to izvrševala po nominalni. Poleg tega pa pomeni to tudi drugačno usmeritev državne intervencije politike pri papirjih.

10. kupona vojne škode, ki je zadela 1. februarja letos, je bilo izplačanega 91.5 milj. Din (proračunano 111.24 milj.). Za amortizacijo izvršila z nakupom na borzi, kjer so tečaji, nekaj nižji od tretjine nominalne, je bilo faktično po uradnih podatkih amortizirano 104.684.000 Din.

Kuponov 7% investicijskega posojila je zapadlo 15. marca letos za 17 milj., faktično pa je bilo do 1. maja izplačanih 7.24 milj. Din.

Iz naše papirne industrije, Lansko leto je bila produkcija deloma nekoč visja kot posnemamo iz poslovnega poročila Združenih papirnic Veče, Goričane in Medvode v Ljubljani. Skupna producija papirja je narasla od 752.5 na 812.5 vagonov, celuloze pa od 449 na 497 vagonov. Nasprotno pa izkazuje produkcija lesovine, katera padec od 243 na 240 vagonov. Strošilo uradništva in mojstrov se je nekoliko zmanjšalo, dočim je naraslo število delavstva. Porocilo nadaljuje omenja, da je državi srednjem letu po 23 letnem upravnem postopku končno pravomočno prisodil pravice do izgradnje vodne naprave na Savi pri Medvodah. Bilanca izkazuje odpis primerno zmanjšanje vrednosti naprav ter povečanje zalog, ker se je treba radi deviznih težkoč za naprej zalagati. Povečali pa so se tudi dolžniki in menice. Cisti dobitek je nekoliko narastel: od 1.35 na 1.47 milj. Din in ostane dividenda 4%, toda po odbitku novega dividendnega davka samo 3.6%.

Važno za posestnike letošnjega ljubljanskega pomladanskega velesejma. Posestniki velesejma imajo 50% popusta na železnicah. Za izrabo tega popusta je izdala železniška uprava posebne železniške izkaznice, ki jih izdajajo blagajne vseh železniških postaj, po 5 Din za komad. Vsak posestnik kupi na odhodni postaji tako železniško izkaznico za 5 Din in celo vozino kartu do Ljubljane. Stroško vozne karte vpis postajna blagajna v železniško izkaznico in isto zigosa. Uprava velesejma podrla obiskovalcu v železniško izkaznico obisk velesejma. Na povratku zigosa železniško izkaznico še blagajna ljubljanske postaje, nakar velja vozna karta za brezplačen povrat po isti ali krajsi poti. Železniška izkaznica brez potrdila ob obisku velesejma za brezplačen povrat ne veljavna. Popust velja za dopotovanje v Ljubljano od 28. maja do 10. junija zaključno, za povrat pa od 30. maja do 12. junija t. l. zaključno.

Označba izvoza pri uvozu blaga v Anglijo. Po prejetih informacijah mora imeti označbo izvoza v Anglijo uvožena slanina, sunka in zaklana živila. Ta določba stopi v veljavo za zaklano živilo dne 22. junija t. l., za slanino in sunko pa 22. julija t. l.

Neizpolnjene obveznosti pri inozemskih posojilih. Po podatkih ameriškega Institute of International Finance je od 8.193 milijonov dolarjev inozemskih posojil v Ameriki 2.930 milijonov ali približno 36% posoilj v zastanku z obrestmi. Pri tem so všeč tudi države, ki sicer plačujejo obreste, pa jih ne transferirajo. Od omenjene vsoje 2.930 milijonov odpade na latinsko Ameriko 1.524 milijonov na Evropo itd.

Odpravljeni konkurs: Praprotnik Jerica, trg. in gostiln. v Marenbergu (vsa masa razdeljena), Marinčič Vinko, trgovec na Viču (ni kritja za stroške postopanja).

Borza

Dne 28. maja.

Denar

Neizprenemjeni so ostali tečaji Brusija in Curiha, narasla sta le London in Newyork, docim so ostale devize bile nižje.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 9.35—9.45, na zagrebški pa je bil zaključen po 9.44. Angl. funt je bil v Zagrebu zaključen po 252.50. Španska pezeta je pa notirala v Ljubljani in v Zagreb 6.40 denar. — Grški boni v Zagrebu 31.25—31.50.

Ljubljana, Amsterdam 231.00—232.32, Berlin 133.36—134.16, Bruselj 79.91—80.85, Curih 110.835—111.835, London 173.08—174.08, Newyork 338.50—340.76, Pariz 224.93—226.05, Praga 141.90—142.76, Trst 289.35—291.75.

Promet na zagrebški borzi 60.605 Din.

Curih, Pariz 20.295, London 15.05, Newyork 307.5, Bruselj 71.90, Milan 26.14, Madrid 42.05, Amsterdam 208.50, Berlin 120.60, Dunaj 73.02 (57.35), Stockholm 80.65, Oslo 78.60, Kopenhagen 69.90, Praga 12.805, Varšava 58.05, Atene 2.935, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05,

Vrednostni papirji

Tendenca je bila danes slabša, kar se je poznalo tudi v nižjih tečajih državnih papirjev. Promet je bil srednji in je znašal: vojna škoda 300 kom., 7% Bler. pos. 2000 dol. in 50 kom. PAB po 218 Din.

Ljubljana, 7% inv. pos. 70—71, agrarji 36—37, vojna škoda 309 den., begl. obv. 54—55, 8% Bler. pos. 56 den., 7% Bler. pos. 52.50 den., 7% pos. Drž. hip. banke 65.50 den., Kranj, ind. 250 bl.

Zagreb, Drž. papirji: 7% inv. pos. 71.50 den., agrarji 37 den., vojna škoda 306—307 (306, 307), 8. 306—307.50, 6% begl. obv. 54—54.50, 8% Bler. pos. 56 den., 7% Bler. pos. 52.125—52.375 (52). Delnice: Priv. agr. banka 215—217 (218). Gutmann 80 bl., Osij. sladk. tov. 150 bl., Union 50 den., Isis 20 bl., Trboveljska 90 bl.

Dunaj. Donavskovska skojsadranska prioriteite 63.80, delnice 12, Steweg 11.40, Alpine 10.20, Rim

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1'-; ženitovanjski oglesi Din 2'-. Najmanjši znesek za mali ogles Din 10'-. Mali oglesi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlina vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakmo.

Tudi Vaša
obleka
bo kakor
nova

ako jo pustite kemično
čistiti in barvati v tovarni

JOS, REICH

Ljubljana
Poljanski nasip 4-5
Pralnica — Svetolikalnica

Prireditve

V kavarni »Stritar«
vsak večer koncert. (h)

Službe iščejo

Iščem službo
niknega služe ali hišnika.
Star sem 30 let in zmo-
žen tudi vrtnarstva. Naslov
v upravi »Slovenca«
pod št. 6060. (a)

Službodobe

Zaginja
z večletno praksjo na ve-
necijanki, tretnegra in po-
štenega, sprejemem. Plača
po dogovoru. Nastop ta-
koj. Černe A., Fužine 7,
pri Ljubljani. (b)

Zastopnika z inkaso
rabim za okraj Radeč-
Sevnica. Ponudbe pod
»Svetovna tvrdka« 6070
upravi »Slovenca«. (b)

Krajevne
zastopnike

za prodajo Jordan gorce
vode proti proviziji sprej-
me Rupp, Beograd, Kn.
Mihajlova 16.

Vajenci

Učenka
pridno in pošteno, sprej-
mem. — Alojz Pibernik,
trgovec, pošta Šmartno v
Tuhinju. (b)

Učenec (učenka)
pridno, delaven, pošten
in dober računar, z do-
voljno šolsko naobrazbo,
se sprejme v trgovino z
mešanim blagom. Razen
obleke vsa oskrba zagotovljena. Ponudbe upravi
»Slovenca« št. 5968. (v)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
parketirano, oddam s 1.
julijem za 650 Din. Ogled
od 14.-17. ure. Ciglič,
Mestni trg 11. (c)

Prazno sobo
oddam s 1. julijem za
200 Din mesečno. Ciglič,
Mestni trg 11. (s)

Vnajem

Lep lokal
z dvema prostoroma, od-
dam takoj v Sp. Šiki.
Vprašati v trgovini Mah-
kota. (n)

Lokal
primeren za delavnico -
oddam v najem. Poizve-
se v hotelu »Balkan«, Sv.
Peta cesta 25, pri vrata-
tarju. (n)

Lepa parcela
v bližini nove šišenske
cerkve, vodovod, elek-
trika, ugodno naprodaj.
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 6101. (p)

Razno

Fotoamaterijl
Lepi posnetki zimskih
motivov — v velikosti
10 x 15 ali 9 x 12 — se
dobro honorirajo. Infor-
macije: papirnicna M. Ti-
čar, Ljubljana. (r)

Objave

Dvignite ponudbe:
Krasna lega 5207
Otroški voziček 5301
Prometna 5359
Rolleflex
Stalno 5839
Tajnik. (o)

Pohištvo

Spalnice
s psihi in ogledalom —
po 2000 Din — prodam.
Josip Goljar, Gospoštev-
ska št. 13. (s)

Obrt

Nagrobne slike
spominske, na porcelan
vzgane, po vsaki fotografiji
vseh velikosti in oblik.
Naročajte: Kunc Franc,
fotograf, Ljubljana, Wol-
fova ulica. — Zahtevajte
cenik. (t)

Reklama

Obhajilne slike
v največji izberi in
po najnižji ceni nudi

Prodajalna H. NIČMAN, Ljubljana

Glašba

Klavirji

prvovrstni instrumenti -
različnih tvrdk kakor tu-
di lastni izdelkov že od
11.000 dalje dobite pri

R. WARBINEK

Ljubljana, Gregorčičeva 5
Dolgoletna garancija. —
Prodaja na obroke tudi
proti bančnim knjižicam.
Strokovnašča popravila
in oglaševanje izvršujem
točno in ceno — Naice-
neša izposojevalnica.

Prodamo

Ce avto svoj stari prodaja
af motorja bi znebil se rad
brž kucev ti mnogo prizene
Slovenec najmanjši inserat

Enonadstropna hiša

s tremi trisobnimi in
enim enosobnim stanova-
njem — prodam. Velikost
stavbiča 622 m². Donos
36.000 Din letno. Cena
380.000 Din. Naslov v
upravi »Slov.« št. 5960. p

Enonadstropna hiša

s tremi stanovnimi, v
Vodmatu, nova, naprodaj.

Plačljivo delno z vložni-
mi knjižicami tukajšnjih
hramnikov. — I. Oražem,
Moste. (l)

Novozidano hišo

z vrtom, pripravno za
obrtnika ali upokojenca,

prodam. Naslov v upravi

»Slov.« pod št. 6057. (p)

Kupimo

Suhe gobe
povzročeno, kupuje stal-
no po najnižji ceni Artur
Nachbar, Radeče. (l)

Manjše tkalnice

za bombaž ali posamez-
ne stave kupim. Ponud-
be pod »Statve« št. 6031
upravi »Slovenca«. (k)

Vsakovrstno

Zlato kupuje
po najnižji cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Psa

čistokrvnega, nemškega
ovčarja, starega 10 me-
secev — proda Čokert
Avgust, Ljubljana, Rim-
ska c. 2/I, levo. (l)

Obret

Nagrobne slike

spominske, na porcelan
vzgane, po vsaki fotografiji
vseh velikosti in oblik.
Naročajte: Kunc Franc,
fotograf, Ljubljana, Wol-
fova ulica. — Zahtevajte
cenik. (t)

Telefon 2059

PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudijo

Pogačnik

Borovičeva ulica št. 5.

Zelo poceni

se oblečete pri Preskerju,

Sv. Petra cesta 14

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v
vseh vrstah — za strojno
pletjenje in ročna dela po
najnižih cenah pri tvrdki

Karl Prelog, Ljubljana,
Židovska ul. in Stari trg

Reklama cena!

Otroče in moške nogavice
po ... Din 3.—
damske, kratke Din 4.—
nudi — Nogavice »Bem-
berg«, družba z o. z., v
Ljubljani, Miklošičeva 14.

Vašim otrokom za Telovo

smo pripravili nove modele in nove okraske v modnih barvah. Z njimi boste
svoje najdražje najbolj razveselili.

19-

23-26 Vrsta 45302-03
Platneni čevljek z gumijastim podplatom v
sivi, beli in črn barvi. Vel. 27-34 Din 25,—
vel. 35-42 Din 29.—

35-

37-34 Vrsta 45612-27
»Sport« idealni čevljci za deco, iz močnega
platna z neraztrljivim gumijastim podplatom.
Vel. 35-38 Din 39.—

45-

23-26 Vrsta 5461-13
Labki sandali z usnjenim kromovim pod-
platom v beli in vseh modnih barvah. Vel.
27-34 Din 59.—

49-

27-34 Vrsta 3222-02
Za nemirne dečke evo močnih čevljev iz
močnega boksa z gumijastim podplatom.
Vel. 35-38 Din 69.—

69-

27-34 Vrsta 6622-22
Praktične čevljice za dečke, iz prima tele-
jega boksa s kožnim podplatom. Vel. 35-38
Din 89.—

69-

27-34 Vrsta 5642 47
Elegantni dekliški čevljek iz laka ali iz
boksa v belorjavni kombinaciji.

39-

35-42 Vrsta 23425-03
Za soparne dni lahki platneni čevljci v raz-
nih barvah.

Kratke otroške nogavice Din 5— in 7—. Poleti nosite lufa vložke. Zračni so in preprečujejo
znojenje. Otroški Din 4—, moški in ženski Din 5—.

35-

32-26 Vrsta 2942 00
Usnjeni sandali s krep-podplatom. Vel. 27 35
Din 39—, vel. 35-38 Din 49—. Moški Din 59—.

49-

23-26 Vrsta 5461-00
Za Vaše najdražje tile kombinirani čevljek
iz prima telejega boksa s prožnim usnjenim
podplatom. Vel. 27-34 Din 69—.

59-

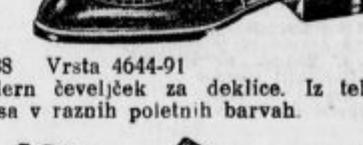
27-34 Vrsta 5622-00
Labki čevljek za poletje. Iz prima telejega
boksa z usnjenim podplatom.

79-

35-38 Vrsta 6622-09
Za dečke udobni čevljek iz boksa. Sportna
oblika je najnovejša moda za dečke. Vel. 35-38
Din 89—.

49-

35-42 Vrsta 24825-75
Za izlete in na letovanju potrebujete te
platnene čevljek, ki jih imamo v vseh
modnih barvah.

Flata

Rekordna vožnja

21

Grayson mu je položil roko na ramo.
»Kaj? Saj nočem tega za zabavo. Brzina je

padla.«